

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON 16 OLDAL TERJEDELEMMELEL.

Előfizetési ára:
a magyar birodalomban és Ausztriában:
Egész évre 4 kor.
Fél évre 2 kor.
Negyed évre 1 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

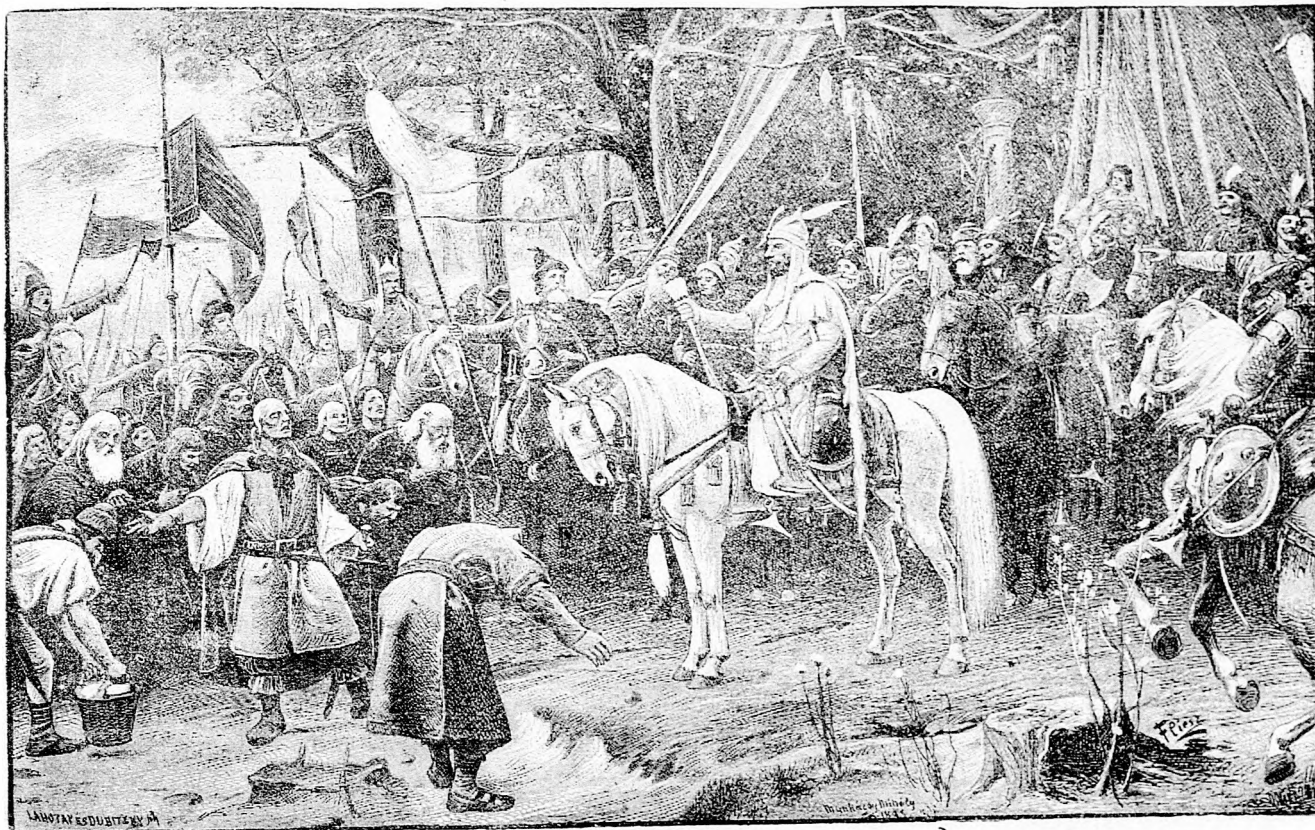
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Prater-utca 44. sz.

— Egy pöttyös hirdetés ára 20 fillér. —

A német birodalom államaiba egész
évre 6 korona.

Európa egyéb államaiba és Amerikába
egész évre 8 korona.

A HONFOGLALÁS.

Ezt az országot mely mult héten tartá első apostoli királyának és a kereszténység megalapításának 900 éves jubileumát, ezelőtt 1004 esztendővel hódította meg Árpád hős vezérünk. A magyarok vitéz se regének élén jött be az országba, melynek egyrészt szláv népek lakták. Miután hadvezérüket Szvatoplukot legyőzte, a szlávok meghódoltak Árpádnak s képnük azt a jelenetet mutatja, a mint a küldöttség hódolata jeléül kenyeret, sőt és vizet nyujt át a magyar vezérnek. Manapság persze ilyesmit fényes banket'el

ünnepelek meg, de akkor még fennállottak a régi szokások s azokra még a magyarok is sokat adtak. Honfoglaló őseink akkor pogányok voltak.

Legfőbb istenük a Hadur volt. kinek fehér lóval áldoztak. Csak később Geiza fejedelem alatt kezdett a kereszténység tért hódítani, míg Szent István király teljesen keresztény alapokra fektette az ország alkotmányát. A magyarok hősiessége és keresztény hite tartotta meg eddig is hazánkat a magyaroknak, s az idén megérhettük a magyar királyság és kereszténység 900 éves fordulóját.

Ünnep után.

Lezajlottak a 900 éves jubileumi ünnepek és a velük kapcsolatosan rendezett katolikus nagygyűlés. Mindenki hazatér házi tűzhelyéhez és elmereng a látottak és hallottak fölött. Látni nem sokat látott, mert szabad ideje folyton le lévén foglalva, nem igen jutott a nézegetésre.

Hát hallani ugyan mit hallott? Hallott sok beszédet, a melyek legnagyobb része oly bölcséleti s annyira idegen szókkal keverve volt, hogy nem igen értett a jó magyar nép valamit belőlök.

Nem is érnek az így rendezett nagygyűlések semmit sem. Nehány előkelő ur összeül, elhatároz egy nagygyűlést, felcsődíti a vidéket, csak azért, hogy legyen, a ki tapsoljon beszédjöknek, melynek elmondására csak nekik van szabadalmuk.

A nagygyűlésen csak oly indítványokat tárgyaltak, melyeket ők előzőleg jónak láttak tárgyalatni. Ezeket aztán a nagygyűlésen még fel sem olvasták, hanem az elnöklő gróf — miután a határozatok ki lettek nyomtatva — azokat felolvasottaknak tekintette s a nagygyűlés által elfogadottaknak jelentette ki.

Hát minek jött a sok, 4 koronát befizetett tag? Nem azért, hogy ő is hozzászóljon? Vajjon kapott-e minden tag a kinyomott határozatokból kellő időben, hogy tanulmányozhassa és hozzászólhasson. Vagy minden indítvány olyan tökéletes volt, hogy azon már javítani való nincsen? Tulságos elbizakodottság.

Egyes katolikus lapokat meg sem hívtak a tanácskozársra, tudván róluk, hogy nem igen lehet őket a grófi járomba befogni s velők az előirt alázasat tánczot eljárati. Ezek képviselői közt találkozott volna oly független érzelmű ember, a ki odamondta volna a vezetőknek, hogy: „nem egy méltóságos és nagyméltóságú uraim, lakik magukon kívül még más is ebben az országban: a nép, melynek se rangja, se czime, de még vagyona sincs, annak az érdekében is jó volna itt tanácskozni, annak a nyomoruságát feltárni, okairól s orvoslásáról tanácskozni!” Ez nem igen tetszik ám e nagy uraknak.

Ők csak tüntetést akartak rendezni saját maguk mellett, csak kielégíteni saját hiúságukat, azért a gyűlés munkarendje csupa olyan „nesze semmi fogd meg jól”-féle javaslatokból volt összerakva, melyek senkinek sem ártottak, de senkinek sem használnak. Ha ilyesmihez egy-egy gazdag főurnak kedve van, ám tegye meg az ő pénzén, fizesse meg a statisztákul felcizált népnek a belépőjegyét, vasutját és idejét s akkor akár minden héten eljátszhatnak olyan komédiát, mint a mult heti volt.

A keresztény katolikus nép nem azért áldozta pénzét es idejét, hogy felzarándokolva ebbe a szépszéges fővárosba ide-oda sétáltatassa magát s akkor kiabáljon éljent, a mikor a főmüngók azt rákezdik!

Az ilyen gyűléseket, melyek — mint hitük — hivatva legyenek az általános helyzettel, hitéleti, nemzetgazdasági és politikai kérdésekkel foglalkozni katolikus szempontból, első kötelessége lett volna az elnökségbe a katolikus polgárságot is képviseltetni. Másodszor felhívást bocsátani szét, hogy bárki tehet a *helyzet javulására* irányuló indítványt. Ezeket kinyomatva már nyolcz nappal az ülés előtt nyilvánosságra kellett volna hozni, hogy mindenki kellőleg áttanulmányozhassa s megjegyzéseit jó előre megtehetné volna. A beérkezett indítványok napirendre tűzését vagy nem tűzését nem egyikét méltóságos ur kegyelmétől kellett volna függővé tenni, hanem egy erre a célra katolikus világi és egyházi, főuri és polgári személyekből alkotott bizottság által megbíráltatni. Egy ilyen bizottság valószínűleg eldobott volna néhányat azokból az unalmas felolvasásokból, viszont meghagyott volna sokat a *valóban czélszerűekből*.

Vagy azt hiszik a vezető urak hogy az *igazi komoly munkának* még nem ütött a tizenkettedik órája? Hogy erre ráérünk még? Most még csak a bevezetési czeremónia ideje van itt? Csalódnak. A kés a nyakunkon van. Nincs idő most meséket elmondani szavalati gyakorlatokat tartani, erre sokkal alkalmasabb azoknak a most bemutatkozott jó szónok főpapoknak a szószerk; ott azonban ritkán látja őket a nép, nézetük szerint az csak a kisebb káplánnak való foglalkozás.

A keresztény szocializmus is szóba került. De olyan formában, mintha csak a czimet akarták volna a napirenden fitogtatni. Beható tanulmányt, a baj igazi okát, annak mai állapotát, jövőbeli gyógyítási eszközét nem tárgyalták. Nem is volt rá idő. A sok elnöki megnyitó és záróbeszéd nagyon is magának foglalta le az időt.

Az alkoholizmus, a fogyasztási és hitel-szövetkezetek, kath. iparegyesületek, mind mind csak mellékes tárgyai voltak a nagygyűlésnek, ezeken csak úgy átsurrantak. Pedig ezek oly tárgyak, melyeknek keretében a magyarországi katolikusok összes érdekeit ki lehet domborítani, meg lehet vitatni.

Azt mondják, a boldogsághoz lelki nyugalom kell. Igaz. De a lelki nyugalom elnyeréséhez nem jó segítő társ a nyomoruság.

Különbén úgy a jubileumi ünnepek, mint a nagygyűlés részvétlensége és lefolyása azt

hisze-
galom
tartó
a ve-
terjes-
sebbe
külön-
szédd
meggy-
a jav-
urak,
válni.
gedjü-
heljü-
kat. M

terjedő
gyűlés-
dultak
létezn-
teani i-
tettünk
fel a r-
hető t-
alatt
szágon

N
h'szünk
kereszt-
fenyeg-
katoli-
csak n-
most f-
portán-
tizenke-
tük a
tására.

A
15-én
beszám-
lésekrő

E
kik az
csak a
Budape-
D
az egye-
Budape-

hiszem gondolkodóba ejtette a katolikus mozgalom vezetésének gyeplűit jelenleg kézben tartó urakat, hogy itt van már az ideje, hogy a vezetés monopoliáját megszüntessék s kiterjesszék másokra is, hivatottabbakra, ügyesebbekre, a világi és polgári elemre is, mert különben győzelemről szó sem lehet.

Nem lehet ma már a népet üres szóbeszéddel traktálni. Tettek kellene, melyekből meggyőződik a keresztény nép, hogy ime, ezek a javamat akarják.

Ne féljenek a fehér kesztyűs, czimeres urak, ez a leereszkedés nem fog hátrányukra válni. S ha egyszer győztünk, szívesen átengedjük nekik a dicsőséget, hogy önekik köszönhetjük a győzelmet. Hadd táplálják hiuságukat. Mi csak azt akarjuk, hogy:

„Győzzünk!”

Veritas.

Katolikus nagyhét.

Minek nevezhetnők másnak azt a nyolcz napra terjedő időszakot, melyben a katolikusok ünnepélyei, gyűlései lefolytak. Magyarország katolikusai megmozdultak s e nyolcz nap alatt megmutatták, hogy még léteznek, de tovább létezésük érdekében készek teenni is valamit.

Igen, tenni is valamit! Mert eddig ugyancsak nem tettünk semmit. Aludtunk. Alunkból csak most rázott fel a rideg valóság, mely kínosan ható, el nem tüntethető tényekkel érezteti velünk, hogy jóleső alvásunk alatt nagyot fordult a katolikusok sora Magyarországon.

Nyitogatni kezdjük álmos szemünket s nem igen hiszünk nekik. Hát csakugyan igaz volna, hogy hazánk keresztény voltát veszély fenyegeti? Vagy már nem is fenyegeti, hanem meg is szállta? Igaz volna, hogy mi katolikusok, a kik mint e haza egyedüli birtokosai, csak nem rég hunytuk le s empilláinkat esendes álmra, most felébredtünk már nem volnánk gazda a saját portánkon? Sajnos, mindez igaz, s szerenese, hogy a tizenkettedik órában öntudatra ébredtünk s megkezdtük a munkát a katolikus Magyarország helyreállítására.

A jubileumi ünnepekről, melyek e hó 14. és 15-én voltak Esztergomban, már mult heti lapunkban beszámoltunk, most azokról az ünnepekről és gyűlésekről referálunk, melyek 16-ától 20-ig folytak le.

Augusztus 16-án.

Egész nap folyton érkeztek vidékiek, sokan olyanok, kik az esztergomi ünnepekről jöttek, sokan olyanok, kik csak a nagygyűlés vagy eucharisztikus gyűlés végett jöttek Budapestre.

Délután 6 órakor tömegesen jelentek meg az emberek az egyetemi templomban, hol 7 óráig a külön e célból Budapestre jött Zafféry Károly szalézi pap első konferen-

ciáját tartotta Don Bosco híres szaléziánus intézetéről. A hallgatóság feszült figyelemmel hallgatta a szép előadást, melyben Zafféry meggyőző példákkal igazolta, mennyire szükséges volna Budapesten is létesíteni egy ily intézetet, melyben az elzúllott, gondozatlan gyermekek nemcsak valóságos nevelést, de a gyakorlati életre szolgáló hivatást, tanítást is nyernének.

Ma nyílt meg a központi oltáregyesület mintakiállítására is.

Este ismerkedési estély volt a vigadó éttermében, melyben szép számmal jöttek össze s kedélyesen mulattak körülbelül 11 óráig.

Augusztus 17-én.

Reggel 9 órakor Veni sancte után szent mise volt a belvárosi plebániatemplomban, melyet Császka György kalocsai érsek tartott fényes papi segédlettel. A kórus zenekísérettel egyházi énekeket adott elő. Mise után a jelenvoltak zárt menetben, az egyesületek zászlóik alatt, mentek a vigadóba a kath. nagygyűlésre.

A nemzeti s egyházi zászlókkal, czimerekkel nagyszerűen felszított terem zsufolásig megtelt s 11 óra volt, a mikor a gyűlést meg lehetett nyitni.

Az ünnepi gyűlés a Vigadó nagytermében folyt le, a melynek földszintjét és karzatját a szorongásig megtöltötte a nagyközönség. Főpapjaink és mágnásaink a sötétpiros szőnyegekkel bevont emelvényen gyülekeztek, amelynek hátteréből hatalmasan csillogott ki a magyar czimer, jobbra tőle a pápai, balra a primási czimer.

Pontban 11 órakor Zichy János gróf elfoglalta az elnöki széket. „Dicsérettessék az Ur Jézus Krisztus” szavakkal üdvözölte a nagygyűlést, mire Mindörökké Amen-nel válaszolt a kongresszus. Beszédében az elnök méltatta a nap jelentőségét, majd a magyar katolicizmus kilencszáz évének történetét fejtegette, mely óriási hatással volt a magyar nép történetére. Ezután azt mondta, hogy csak a katolikus Magyarország élhette túl a tatárdulást, a reformációt, a török uralmat, a jozefinizmust, a radikális egyházpolitikát. Ezt tudva, áll az igazság, hogy az állam főtartója első sorban a katolicizmus, erkölcsi vezetője pedig az egyház lehet.

Az elnöki beszéd után megválasztották az elnökséget és a tisztkart.

Délután 2-től 5-ig a szakosztályok ülészetek, még pedig a következők: 1-ső szakosztály *katolikus közügyekről*; 2-ik szakosztály *katolikus tudomány, irodalom és művészet-ről*; 3 szakosztály *katolikus nevelésről*; 4-ik szakosztály *a keresztény szocializmusról*.

Este 6 órakor ismét nyilvános ülés volt a vigadóban, melyen először felolvasták a *hercegprímás táviratát*, melyben jelenti, hogy gyengélkedő állapota miatt *a nagygyűlésen nem vehet részt*. Ezután Mayer Béla püspök tartott előadást a katolikus iskolaügyről, hangsúlyozva, hogy igazi vallás-erkölcsi nevelést a gyermekek csak a felekezeti iskolában nyerhetnek, mert nem elég a gyermeket csak a hittanban oktatni — mint a községi és állami iskolákban — hanem minden előadandó tárgyat úgy mint annak előadóját is kell, hogy vallás-erkölcsi szellem hassa át, csak így nevelhetünk igazán becsületes, vallásos, hithű embereket.

Utána Margalits Ede, e nagytudományu katolikus professor tartott érdekes előadást a katolikus sajtóról. Mondhatjuk, az egész katolikus nagygyűlésnek ez az elő-

adása volt a legtöbbet érő, mert Margalits tanár nem tetszés-hajhászból, nem érdekből, hanem meggyőződésből beszél, a mellett megvan hozzá a tudása, készsége is. Ha ő valami tárgyról vagy ahhoz szól, azt megvilágítja és kimeríti teljesen, úgy, hogy az ő utmutatásán elindulva, lehet valamit teremteni. Érdekes előadását szó szerint adjuk tisztelt olvasóinknak:

Mondhatom, hogy nehéz és kényes kérdés ez, de azon függetlenségem és szabadságom, melynél fogva senkitől sem várok és nem reményelek semmit (Zajos eljenzés és hosszantartó taps), senkinek kegyeit nem keresem (Zugó eljenzés), felháborít engem arra, hogy a katolikus sajtóról szóljak (lkem szerint (Zugó, minduntalan megújuló taps), mert ez egyike a legfontosabb kérdéseknek. (Halljuk! Halljuk!)

Mikor a civilizáció napja kisütött az emberek felett, a legnemesebb lelkek a felismert igazságot szóban és írásban terjesztették. Tudomány és irodalom voltak ennek segédeszközei: egy télszázad óta a meggyőződések terjesztésének porondján egy új harcros jelent meg, a sajtó, mely a rendelkezésére levő eszközökkel minden mást hátrébe szorított. Fajdalommal kell látnunk, hogy a sajtó hatalmas és mindenüvé elágazó körében kevés a jó barátunk, sok az ellenségünk. A katolikus sajtóra azért van szükségünk, hogy legyen, aki bennünket a támadások ellen megvédelmezzen. Kénytelenek vagyunk korstatalni, daczára, hogy az ország lakosságának jóval nagyobb felét tesszük, mégis mostoha gyermekei vagyunk a hazának. Ami másoknak szabad, ami másoknál dícséretes, az nekünk nem szabad, azt nálunk gáncsolják. Hogy egy példát hozzak fel, ha egy más telekezeten levő miniszter vagy más államférfiu törődik telekezeteivel, ellátogat annak gyülekezeteire, akkor mi is épülünk rajta és az a miniszter, az az államférfiu soha, legkevésbé katolikus részről megtámadva nem lesz és nem is volt. Tennék ezt nálunk, bezzeg nem volna dícséretes, bezzeg megtámadnák érte.

Egy koronás fő nemrégén hangosan kimondotta, hogy a művelt népek a kereszténységen kívül semmi más alapot a jövő fejlődésére nem találhatnak. Azok, akik az ellenséges sajtót vezetik, a mi hitbeli igazságainkat s magunkat hol finom szellemességgel, hol nyersen is támadnak. Mi senki hitét nem bántjuk, de követeljük, hogy a mienként ne sértegetsenek. Második nagy kincsünk a mi keresztény erényünk. Legúszább lángok a keresztény erények, melyek füst nélkül égnek és vilávitának és melegítőnek. Harmadik nagy kincsünk a mi katolikus magyar hazafiságunk. Soha sem hittük volna, hogy jön idő, midőn mi ket csak azért, mert katolikusok vagyunk, ultramontanoknak, reakzionáriusoknak, aleváló bazaarulónak nevezzenek el. A magyar katolikusok hazafiságukat mindenkor össze tudtak egyeztetni a vallással és bátran mondhatjuk, hogy minél több a hazában a katolicezizmusból, annál több a magyar hazafiság. Mi hazafiságot senkitől tanulni nem fogunk. Szembe kell szállni bátran az üres szavakkal, melyekkel a gyengébbeket akarják elriasztani attól, hogy buzgóan teljesítsék a vallásukból reájok háramló kötelelességeit. Ultramontan, reakzionárius: üres szavak ezek, mert ha nézem, kik azok, akiket ezekkel a jelzőkkel illetnek, látom, hogy ezek a legúszteletreméltóbb férfiak, öregek és fiatalok egyaránt, amilyenek nincsenek az ellenfél táborában.

A katolikus sajtónak hivatása az ellenünk szőtt titkos törekvéseket leleplezni, jogainkat megvédelmezni, az elvesztetteket pedig visszazavítani. Am beszéljenek reakciónról, a liberálisizmus csődöt mondott amugyis, mert szeretet helyett gyűlöletet, boldogság helyett boldogtalanságot árasztott: nem ócsárolni való törekvés, ha vele szembe szállunk. Csak ne mulasztjuk el sajtónk anyagi és szellemi támogatását. Ha gyenge is ez a sajtó, lám baj, a közelmulthban annyi sem volt, csak arra vigyázzunk, hogy idegen lapok támogatásával ne adjunk az ellenségnek élelmi és hadiszert. Aki Istenben bizik, meg nem csalatkozik. (Támogassuk a Magyar Néplapot!)

Margalits Ede után Prohászka Ottokár lépett elő és a nála megszokott hévvel szólott a katolikus tudományról.

Mély tudással mutatja ki, mennyire szükséges a mai korban, a hol a tudomány csak azt hiszi, a mit lát és megfogni tud s nem szolgál egyebet, mint a nyers élet kényelmét, — mindjobban művelni a katolikus tudományt, mely beleállítja a világba a lényeges és szükséges igazságról való meggyőződést, mikor rámutat az igazságnak örök és változhatatlan alapjára: az Istenre.

Ezzel az esti nyilvános ülés véget ért.

Ugyancsak ma délután 2-től 5-ig tartották meg az eucharisztikus gyűlést is, melyen Majláth gróf püspök elnökölt. Utána Tomcsányi Lajos jézustársasági atya tartott előadást az Oltárszentek gról hittani szempontból. Ezután megszövegeztek a pápához, királyhoz, és hercegprímáshoz küldendő táviratokat. Ezzel a gyűlés véget ért.

Este a hívők ismét nagyszámban hallgatták az egyetemi templomban Zaffery szalézi pap előadását Don Boscoról, onnan pedig elszéledtek a városban, hogy gyönyörködjenek a király születésnapja alkalmából rendezett kivilágításban.

Augusztus 18-án.

Délelőtt 9 órakor ünnepies szent mise volt a király 70 ik születésnapja alkalmából, melyet Desseffy Sándor esanádi püspök mondott. A mise fél 11-kor végződött s ekkor ismét menetben mentek a jelenlevők a Vigadóba az ünnepi nagygyűlésre, melynek egyéb tárgya nem volt, mint királyunk ő Felségét 70-ik születésnapja alkalmából üdvözölni. Zichy Nándor gróf tartotta az ünnepi beszédet s utána elküldték ő Felségének az üdvözölő táviratot. Ezzel az ülés befejeződött s a jelenlevők a város megtekintésére indultak.

Délután a szakosztályok folytatták tanácskozásait s ezek közül főleg a szociális szakosztályban volt némi élénkség, bár e fontos kérdéshez éppen olyanok szóltak, a kik nem értenek hozzá s azért gyakorlati értéke a tanácskozásnak nem is lesz.

Este 6 órakor az eucharisztikus hívek a belvárosi templomban gyülekeztek s onnan Majláth gróf püspök vezetésével megindult az eucharisztikus körmenet, mely után Te Deum volt ugyancsak a belvárosi plebánia templomban.

Augusztus 19-én.

Reggel 8-kor Te Deum tartott ott, melyben a szent misét Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök mondta. 10 óra-For pedig a vigadóban a katolikus nagygyűlés zárulása.

Innen sokan elmentek a Margit-híd új szárnyának megnyitási ünnepélyére, míg a másik rész résztvett az 1 órakor tartott diszebeden.

Augusztus 20-án.

Már reggel 4 órakor az összes templomokba megkondultak a harangok. Öt óráig harangoztak. Öt órakor minden templomban csendes szentmise volt. A szent misek után a templomokból a papság vezetésével a hívek körmenetileg a „Szent Jobb” ünnepére indultak Budavárába s ott sorrend szerint a Disztéren gyülekeztek. A nagygyűlés tagjai nagyszámban vettek részt a körmenetben.

Fél hét órakor a papság lehozta a Dícsőséges Szent Jobbot a szent korona őrzetere rendelt helyiségéből a Mátyás-templomba. Ezután szent mise volt, a melyről lapunk más helyén referálunk.

A szent mise után megindult a körmenet Császká György kalocsai érsek vezetése mellett. Délután 4 órakor ünnepélyes vecsernye volt a királyi palotai templomban.

* * *

Ezzel befejeződtek a katolikus jubileumi nagyhét ünnepségei. A Szent Jobb még egész hétn látható a Szent István-kápolnában, a hol nyilvános megsejmlésre van kitéve.

A pápa a pannonhalmi főapáthoz.

A *katholicizmus kilencszázéves fordulója alkalmából* XHI. Leó pápa a következő levelet intézte Fehér Ipolyhoz, a magyarországi benczés-rend főapátjához Pannonhalmára:

Kedves fiunk, üdvölet és apostoli áldás!

A magyar honfoglalás ezredéves évfordulójának nemrég történt megünneplése után alkalmoszerűen jön az, hogy a IX. század fejeződik be azon idő óta, amióta a keresztény bölcseségnek hitvallása a magyaroknál a köztekintély tiszteletét és a törvények kellő oltalmát magának szerencsésen kivívta.

Kedvező alkalmul kínálkozik ez ugyanis annak nyomatékos fölemlítésére, hogy mily helyesen volt gondoskodva az állam méltóságáról és jólétéről mindaddig, míg az összes közintézmények összhangzásban voltak a szent vallással; ennek fölemlítése ugyanis hatalmasan szól azoknak megezőfólására, akik manapság teljesen ki akarják küszöbölni a vallást az államból.

Igen helyes gondolat volt tehát tisztelendő testvéreinktől, az ottani püspököktől, hogy az ilyen kínálkozó alkalmat nem szalasztják el, hanem a nevezetes eseménynek emléket a jelen idők viszontagságaira alkalmazva, föllelevenítk.

Ismeretes pedig előttünk, hogy azon kedvező közviszonyok megeremtésében megvan nektek, szent Benedek atya tanítványainak a magatok külön része. Bőséges tanulságot tesz a történelem arról, hogy nem utolsó sorban kell a ti elődeitek buzgólkodásának és munkájának tulajdonítani azt, hogy a katolikus hit mély gyökereket vert és terebélyes fává nőtt a magyar nemzetben.

Nagyon helyeseljük ez okból, hogy ugyanazon főpapok hozzád, kedves fiunk, intézett közös levelekkel épen e napokban mondották a ti rendetekről a legmegtisztelőbb ítéletet. Hogy pedig családi dicsőségekről való ezen megemlékezés a közérdeknek hasznára válék, fölötte óhajtjuk, hogy ez bennetek mindinkább fokozza a vallás és haza iránt való érdekre törekvést.

Magatok is látjátok, hogy irigységgel viseltetek sokan a katolikus hit iránt, s hogy nem kisebb hősiességet látszik kívánni annak fentartása, mint egykor annak meghonosítása és elterjesztése.

Buzgólkodjatok tehát kedves fiaink és törekedjete, amint ezt rendeteknek ősi rendeltetése kívánja a katolikus névnek dicsőségét Magyarország javára, szóval, tollal és példaadással, töletek telhetőleg fentartani.

Az égi malasztok szerencsés jelölés és a mi jóindulatunk bizonyítékául nagy szeretettel adjuk reád és összes rendtársaidra apostoli áldásunkat.

Kelt Rómában, szent Péternél 1900 évi aug hó 6-án pápaságunk 23 ik évében.

XIII. Leó pápa s. k.

Fontosabb határozatok

melyeket a katolikus nagygyűlés elfogadott a és Magyar Néplap olvasóit is érdeklik.

I.

Benyács István a népnek annyira szükséges szövetkezetekre vonatkozólag tett javaslata:

Hogy a szövetkezeti mozgalom mennél szélesebb körben terjedjen el Magyarországon:

1. E végből mindenekelőtt az ország keresztény lakosainak figyelmébe, pártolásába ajánlja a keresztény szövetkezeti központot, melynek megerősödése a keresztény szövetkezeti ügy megerősítését fogja maga után vonni.

2. Óhajtja, hogy ugy a hitel-, mint a fogyasztási szövetkezetek keresztény alapon, keresztény jelleggel alakuljanak, hogy így azok működését keresztény szellem bassza át s ezzel azok jótékony hatása, befolyása is biztosítottak.

3. Óhajtja, hogy a lelkeskedő papság, mint a nép anyagi érdekeinek is hivatott gondviselője, ezen a téren is minél nagyobb lelkesedéssel szolgál a nép anyagi érdekeit.

4. Fölkéri a nagygyűlés a nagyméltóságú püspöki kart, kegyes volna papnevelőintézetében rendes heti előadásokkal a növendékeknek módot nyújtani arra, hogy ők, mint a nép jövőndő vezérei: egyházi vallásos társulatokról és a keresztény társadalmat ezéző szövetkezetekről alapos oktatást nyerjenek. Ugyisint, hogy a katolikus tanítóképzők növendékei a szövetkezeti ügy vezetésében oktatást nyerjenek.

5. Megkeresi a katolikus nagygyűlés a keresztény szövetkezetek országos központját azon kerelem kíséretében, hogy a lelkeskedő papság közbenjárásával a Raiffeisen-féle hitel- és a keresztény fogyasztási szövetkezetek alapítását előmozdítsa vidékenkint tartandó értekezletek útján.

II

Schiffer Ferenc kanonok a katolikus legényegyesületekről szóló javaslata a következő:

1. Az országos katolikus nagygyűlés kimondja, hogy a katolikus legényegyesület a legmesszebbmenő pártolásban részesítendő szóval és tettel egyaránt.

2. Azért minden városban, amelyben nagyobb-számú mesteremberek vannak, létesítendőök katolikus legényegyesületek azon módozatok szerint azonban, melyeket a magyarországi katolikus legényegyesületek országos szövetsége magállapított és mely alapszabályszerű megállapítás Ó Eminenciája Magyarország hercegprímása, nemkülönben a nagyméltóságú magyar királyi belügyminiszterium részéről jóváhagyást nyert.

3. Az internátus felállítását, illetőleg berendezését a katolikus nagygyűlés szükségesnek tartja és ennek keresztülvitelét teljes pártfogásába veszi.

III.

Giesswein Sándor dr. határozati javaslata a munkás-egyesületekről a következő:

I. Az országos katolikus nagygyűlés elismerőleg veszi tudomásul a katolikus körök országos szövetségének mult évi gyűléséből kiküldött bizottságnak azon intézkedését, hogy a fővárosban felállítandó keresztény munkás-egyesület ügyében az első lépéseket megtette, s óhajtja, hogy itt, mint az ország egyéb jelentékenyebb gyárvárosaiban és ipartelepeiben ez irányban a további lépések is megtéssenek. Nemkülönben

nagyfontosságúnak tartja a nagygyűlés a mezőgazdasági keresztény munkásegyletek létesítését oly célból is, hogy a keresztény szellemű nagybirtokosok támogatásával, tagjaik számára kisebb bérleteket vagy felesművelést szerezhessenek.

II. Az országos katolikus nagygyűlés tekintettel arra, hogy a munkaszüneti szellemi és vallási elzüllesztésének, de meg anyagi romlásának is és a materialisztikus felfogás terjedésének egyik kiváló okozója a vasárnap megszenteltelenítése, az ország katolikus egyesületeihez felszólítást intéz, hogy azok a saját körükben társadalmi uton hassanak oda, hogy gyárainkban és ipartelepeinken — míg jobb nem lesz — legalább a mi gyarló törvényeink a vasárnapi munkaszünetről megtartassanak, s hogy a vasárnapi munkaszünet a mezőgazdaságban is lehetőleg biztosíttassék.

IV.

Zlinszky János dr. ügyvéd a kisgazdák társadalmi helyzetén segített, a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

1. A kisgazdák erkölcsi és anyagi jólétének előmozdítását a magyar katolikus társadalmi tevékenység elsődrendű feladatának tekinti; ebből folyólag

2. kívánatosnak tartja, hogy a kisgazdák részére keresztény jellegű s kölcsönösségen alapuló korlátlan felelősségi hitelesítőszervezetek alapítassanak, a melyeknél különös gond fordítassék arra, hogy a kisgazdák a hitel könnyelmű igénybevételétől visszatartassanak.

3. Kívánatosnak tartja, hogy a kisgazdák körében a könnyebb termelés céljából szükséges eszközök és anyagok együttes beszerzése s az együttes értékesítés végett beszerzési és értékesítési szövetkezetek működésüket erre a térre is kiterjesszék.

4. Szükségesnek tartja a kisgazdák közt a szesz italok fogyasztásának mértékletességi egyesületek által, esetleg a körülményekhez mért egyéb alkalmas eszközökkel társadalmi uton leendő csökkentését;

5. szükségesnek tartja, hogy a kisgazdák közt fennálló társadalmi és szociális jellegű egyesületek különös törekvésüket képezze, hogy a régi patriarchális szokások, a szükségleteknek házi ipar útján való előállítására és a népviselet tekintetében is visszaállíttassanak.

V.

Lévay Mihály a létesítendő népkönyvtárak érdekében a következő javaslatot tette:

1. Felkérendők a nm. püspöki kar tagjai és hitbuzgó főuraink, hogy a katolikus népies irodalom terjesztését népkönyvtárak létesítésével és a napisajtó e nemű termékeinek pártolásával előmozdítsák;

2. felszólítandó a lelkeskedő papság és a kath. tanítói kar, hogy a népkönyvtárak szervezését és vezetését elvállalni, népies felolvasásokat tartani s néplapokat és hasonló irányú nyomdatermékeket a nép kezébe juttatni törekedjék.

VI.

Csillag Gyula dr. a szesz italok élvezetének korlátozása céljából a következő indítványt tette:

1. Az alkoholizmus azon rombolásokon kívül, melyeket a fizikai, gazdasági, társadalmi élet és jogrend körül előidézett s mint a statisztikai adatok szomorúan igazolják, folyvást és pedig növekvő arányokban előidézi, fenyegeti a lelki életet s egyéb nemes érzelmeikkel együtt kiöli a valláserkölcsei lelkületet is. Ámbár tehát az alkoholizmus elleni küzdelem első sorban a törvényhozás és kormányzat, valamint a tár-

sadalom teendője: a fönnemlített ethikai tekintetek azt kívánják, hogy az egyházi tényezők is jelentékeny mértékben vegyenek részt az alkoholizmus elleni akcióban.

A kereszténység egyik főelve, a felebaráti szeretet is ezt írja elő s szentséges atyánk, XIII. Leó pápa többszöri utmutatásai alapján is kívánunk kell az egyházi tényezők hatályos részvételét.

II. A Szentírásban foglalt oktatásokat alapul véve, már az iskolai hit- és erkölcs-tanítványok előadásokban kellene a mértékletesség mellett és az iszákosság ellen a tanulók kedélyére hatni és a hitoktatóknak is bővebben kellene e tárggyal foglalkozni, annál inkább, mert az alkoholizmus az újabb adatok szerint az ifjuság körében terjedőben van.

A vasár- és ünnepnap predikációkban, misszióknál, kath. népkörök összejövetelein állandóan küzdeni kellene e baj ellen s így vele gyakrabban foglalkozni.

III. Kath. szellemű propaganda-iratok szerkesztendők s lehetőleg díjmentesen terjesztendők az ifjuság s a felnőttek körében, egyes alkalmakkor, pl. bucsuk alkalmával.

IV. Kívánatos, hogy a katolikus papság a főpásztorok patronátusa és vezérlete alatt támogassa azon egyetemi mozgalmakat, melyek ezen ügynek szolgálnak, sőt lehetőleg egyházi védnökség alatt kezdőmennyezze, létesítse, szerveztesse a mérsékletességi asszociációkat és még a nem egyházi védnökség alatt alakultakat is, míg szigorúan céljoknál maradnak, támogassa. A katolikus vezetés alatt álló egyesületek szabályai a káromkodást is szigorú tilalom alá vegyék.

V. Ámbár a teljes siker érdekében az volna kívánatos, hogy ezen asszociációk a teljes tartózkodás vagyis minden szesz italról való megtartoztatás elvének alapján létesíttessék, de ahol ez ki nem vihető, legalább a szesz italok mértékellen élvezete ellen kellene ezen egyesületekben állást foglalni s különösen a pálinkával folytatott üzelmek ellen; és e téren sokat lehet várni a keresztény fogyasztási szövetkezetektől, ha az italmérési jogot az 1899. évi XXV. törvényezikk értelmében megszerzik s az engedélyt a mérsékletesség szellemében gyakorolják.

VI. Végül a vasár- és ünnepnapok méltó megünneplése érdekében a korcsmák és italmérő helyiségek e szent napokon törvény által elrendelendő és fokozatosan alkalmazandó zárórának s a részegeskedés megakadályozására irányuló szigorubb rendészeti korlátozásoknak vetendő alá.

*

Ezek azok a fontosabb határozatok, melyeket a kath. nagygyűlés elfogadott s melyek olvasóinkat is érdeklí. A többi inkább csak a papságot illeti. Az összes elfogadott határozatok is mutatják, hogy a gyűlés rendezői, a mozgalom vezetői nem ismerik a magyar nép igazi bajait s ezen bajok czélszerű orvoslását. Alig van határozat, mely ha keresztül is vitetik (a mi szintén nagy kérdés), a nép helyzetén gyökeresen segítene. Okoskodások ezek, melyeknek alig van használati értéke. A *Benyács István* és *dr. Gresswein Sándor* javaslatai mondhatók az egyedüli czélravezetőkné. Látszik, hogy oly emberektől erednek, kik a nép közt megfordulva, átértékelték annak mindennapi életszükségét és van kellő tudásuk is hozzá, hogy a baj helyes orvososságát kitalálják. Tán jobban tette volna a nagygyűlés, ha e két határozatnak az életbe való átvitelét mindjárt rábizta volna a két indítványtevőre, mert féltő, hogy a további munkálatok oly kezekbe jutnak, kik hozzá nem értenek.

Kié legyen a föld?

XII.

Vadnay Andor, csongrádmegyei főispán, a legsötétebb színekben megírván az alföldi földművelő népnek borzasztó nyomorát, nagy csodálkozásunkra a „Budapesti Hírlap“ 213. számában mégis a következőket írja:

„A hol a földművelés nem képes a saját fejlődéséhez szükséges munkaerőt föntartani s a hol a kisbirtok pusztulásnak indul, két módszere van a segítségnek. Az egyik a szocialisták programjában van. Ez a *progresszív adó*. Földművelő és tőkeszegény országban, a minő Magyarország most és a minő sokáig marad még, ez a módszer volna a legszerencsétlenebb. A tőkegyűjtést, a gazdagodás ösztönét nem csökkenteni, hanem minden uton-módon fokozni kellene a mi népünkben. Helyzetünk nem kevésbé válnék tarthatatlanná, ha nem a vagyontalan, hanem a legvagyonosabb osztály kezdene kivándorolni a maga millióival.“

A méltóságos főispán ur tehát elitéli a progresszív adót és azt hiszi, hogy azt csak a szocialisták követelik. Nos, ebben nagyon téved főispán ur, ha azt hiszi, hogy csak a szocialisták követelik a progresszív adóztatást, mert a mint a „Magyar Néplap“ régebbi évfolyamaiból és ezen cikksorozatból is meggyőződhetik, biz nem a szocialisták, hanem mi követeljük a legerélyesebben és a népnek érdekei szempontjából a leghelyesebb progresszív adóztatást és pedig oly sikerrel, hogy a néppárti gyűléseken a szónokok most már nem félnek a népnek a progresszív adóztatást igérni, a radikális demokraták és a függetlenségi pártok pedig egyik főprogramponttá emelték a progresszív adó mielőbbi behozatalának követelését. Tehát, méltóságos főispán ur, mint láthatja, ma már a liberálisokon kívül hazánkban minden józaneszű és a nép nyomora iránt érző szívet bíró ember a progresszív adót követeli. És ön ezt a legszerencsétlenebb módszernek mondja, progresszív adóval segíteni akarni a munkás és kisbirtokos osztály nyomorán. Ez azt mutatja, hogy csak krodilkönnyek azok, amiket ön az alföldi népnek nyomora, kétségbeejtő jövője felett hullat. Mert ugyanis mit akar a progresszív adó? — jól tudja főispán ur is — azt, hogy akinek minél nagyobb a jövedelme, azon arányban fokozatosan emelkedjék az adókules, mint-hogy kinek pld. o. évi 100.000 frt. jövedelme van az még mindig könnyebben fizethet ebből minden frt. után 50 krt az államnak adóban, mint akinek évi 1000 frt jövedelme és ebből minden frt után 10 krt fizet adóban. Vagy nem-e még mindig évi 50.000 frt jövedelme marad annak, ki évi 100.000 frt jövedelem után 50% adókules szerint van megadóztatva, amikor 50 ezer forintból még mindig sokkal fényesebben lehet megélni, mint aki 1000 frt jövedelem után, bárha csak 10 százalékkal van is megadóztatva? De hogyan képzelet méltóságos főispán ur a 10 holdon aluli kisgaz-

dáknak adómentességét keresztülvihetőnek, amit pedig annak idején oly meggyőző érvekkel követelt a Darányi miniszter által összehívott értekezleten, ha nem úgy, hogy a kisbirtokosoknak elengedett adóösszeget átrakjuk a nagybirtokra. A kisbirtoknak adómentességét követelni és a progresszív adót ellenezni, ez méltóságos főispán ur! fából vaskarika, mert egyik a másikat szükségkép követeli.

Azt mondja méltóságos főispán ur, hogy a „tőkegyűjtést, a gazdagodás ösztönét nem csökkenteni, hanem minden uton-módon fokozni kellene a mi népünkben.“ Nos, erre nézve vagyunk bátrak egyikét kérdést intézni a méltóságos főispán urhoz és pedig:

Mi fokozza jobban a népnek tőkegyűjtési, gazdagodási ösztönét, az-e, ha semmi reménye sincsen, hogy abból a földből, melyet kemény munkával megművel, valaha ő is 5 vagy 10 hold földet szerezhethet vagy ha azon reménye van, hogy szorgalmas munka és takarékosság által mindenki szerezhethet majd földet az általunk ajánlott progresszív adóztatás következtén felparcellázás alá kerülő nagy uradalmakból?

Mi fokozza jobban a népnek tőkegyűjtési, gazdagodási ösztönét, az-e, ha minden esztendőben, alig, hogy megkezdte az aratást, rázudítják a modern állam véreibeit, az adóvégreha tókat és adótartozás fejében még az utolsó vankosát is elárverezzük, vagy ha 30 hold földig teljesen adómentesnek hagyjuk és csak az örökséget adóztatjuk magasan és pedig szem előtt tartva a föld felparcellázásának előmozdítását, az uradalom nagyságával emelkedő progresszív örökségi adóval?

Azt hisszük, hogy már ezen két kérdés is, melyeket még számosakkal bővíthetnénk elég annak kimutatására, hogy ellenkezőleg, éppen csakis a progresszív adóval lehet előmozdítani a népnek tőkegyűjtési, gazdagodási ösztönét, mert csakis annak segítségével lehet a népet földhöz juttatni, ami földműves emberre nézve a legtermészetesebb kívánság.

„Helyzetünk nem kevésbé válnék tarthatatlanná ha nem a vagyontalan, hanem a legvagyonosabb osztály kezdene kivándorolni, a maga millióival.“ Nos, mélyen tisztelt főispán ur, mi úgy találjuk, és ebben a statisztika is mellettünk bizonyítana, hogy nagybirtokosaink nemesak uradalmaik jövedelmének millióit, hanem minden vagyonukat külföldön, Párizsban, Monte-Carlóban, Osztenében stb. lumpolják el és ezért vándorol át hazánk egyik nagy uradalma a másik után zsidók és külföldiek tulajdonába és ezért hazánkban oly nagyok az adók, mert mindig új és új hivatalokat kell szervezni ezeknek a vagyonukat elumpolt, volt urak részére. Ellenben, ha az általunk ajánlott adóztatás, különösen is a progresszív földadó, a progresszív örökség és forgalmi adó és a 30 holdon aluli kisbirtok adómentessége következtén hazánk nagy uradalmi felparcellázva a parasztság tulajdonába fognak átmenni, akkor még egy lyukas rézkrajczár sem fog

a földnek jövedelméből a külföldnek jutni, mert a paraszt minden szükségletét falujában vagy a legközelebbi városban vagy honi vásáron szerzi be.

Amint tehát a méltóságos főispán ur ezen kis czikkünkben láthatja, nem a progresszív adó behozatala lenne hazánkra és a magyarságra nézve szerencsétlenség, hanem éppen az a szerencsétlenségünk hogy még nem hozták be a földtulajdonra a progresszív adóztatást és így a nép meg van fosztva azon reménytől, hogy valaha ő is vásárolhat magának egy darabkát a haza földjéből, kivándorolni kénytelen vagy az egy gyermekrendszert fogadja el mint a kalvinisták nagyrésze, vagy pedig a szocialisták karjaiba dobja magát, úgy okoskodván, ha nem lehet neki része a haza földjéből, hát ne legyen a föld az uraké sem, hanem az államé mely a közös vagyontól minden szükségessel ellátja majd őket, amint neki a szocialisták hirdetik.

Reméljük, hogy méltóságos főispán ur, ki tudunkkal nem nagybirtokos, ezen czikkünk után velünk együtt kiáltja:

Éljen a 30 hold adómentessége!

Éljen a házadómentesség.

Éljen az általános, közvetlen és titkos szavazati jog!

Éljen a 29 pontu katolikus néppárt!

Vagy valóban csak krokodilkörnyek azok, amiket ön a Budapesti Hirlapban az alföldi nép pusztulása felett hullat?

Katolikus néppárt

Ünneprontók büntetése hajdan.

Az első magyar király napját, augusztus 20-át, már a régi törvények is országos ünnepek közé sorozták. De ugyanezek a törvények félszáz más ünnep megtartását is kötelezővé tették. Kötelezővé nem csupán a katolikusokra, hanem válogatás nélkül az ország minden lakosára. Csakugyan a kegyeskedő XVIII. században csaknem minden harmadik napra jutott ünnep, ha számítjuk a vasárnapokat is. Ha pedig valaki nem ünnepelt, a kor szigorú igazságszolgáltatásához képest büntették. A nemes embert pénzbírsággal, — a jobbágyot testi fenytéssel. Debreczen város levéltárában őriznek egy ilyen rendeletet, amelyet még gróf Pálffy János Pozsonyból bocsátott ki 1733-ban:

„Felséges Császár és Koronás Király kegyelmes Urunk a Vasárnapoknak és az ország törvényeiben megírt ünnepeknek szoros megtartását minden helyeken, akár mely ország lakosait választás nélkül, senkit ki nem vévén, az ország törvényeinek kívánsága szerint tovább is erősen parancsolja. Az ünneprontók büntetése iránt pedig kegyelmesen rendelte, hogy a Nemesek pénzben, a nemtelenek pedig testekben büntetessenek. Mely büntetéseket magok a vármegyebeli, városokbeli és más törvénytévő tisztek okos ítéletek szerint a tapasztalendő ünneprontókat személyeknek minemiségéhez és véteknek mivoltához, jószágoknak vagy egyéb javaiknak mennyiségéhez, életüknek korosságához és egészségeikhez képest büntessék és exekválják. Az illető büntetéseknek kiszolgáltatásában pedig ilyen mód tartassék, hogy azok az ünnepeknek és vasárnapoknak többszöri megrontásában megkettőztessenek; a Nemes személyekre nézve ugyan, Lik is pénzben büntetessenek, a kisebb büntetés hat forintnál, a nagyobbak 25 forintnál, a nemtelenekre nézve, kik pálczákkal büntetessenek, 12 pálczáknál kisebb és ötven pálczánál nagyobb ne legyen.”

A kegyes rendelet ezután megparancsolja, hogy az előjárók az ünnepeket megtartani nem akarókat, vagy ünneprontókat a helység plébánosának vagy másnak akárkinek ez iránt teendő panaszára megmásolhatatlanul és megengedetlenképpen megbüntessék a kirott büntetéssel, a megírt mód szerint. „Továbbá az illető büntetésből bejövendő summa igazán és helyesen beszédetvén, a pápista templomokra fordíttassék, akiknek másként is megírt ünnepeknek megrontásával bosszuság okoztatik”. Az ünnepek, melyek Magyarországon akármely ország lakosait minden választás nélkül megüldök voltak, ezek:

1. Vasárnapok. 2. Ujesztendő napja (jan. 1.) 3. Vízkereszt napja (jan. 6.) 4. Pál fordulása (jan. 25.) 5. Gyertyaszentelő Boldogasszony napja (febr. 2.) 6. Mátyás napja (febr. 24.) 7. József napja (márcz. 19.) 8. Gyümölcsoltó Boldogasszony napja (márcz. 25.) 9. Nagypéntek. 10. A húsvéti három napok. 11. Albert püspök napja (ápr. 23.) 12. Szent György napja (ápr. 24.) 13. Filip Jakab napja (máj. 1.) 14. Kereszt találása (máj. 3.) 15. Áldozó csütörtök. 16. Pünkösd három napok. 17. Urnapja. 18. Keresztelő Szt. János napja (jun. 27.) 19. Szent László Király napja (jun. 27.) 20. Péter Pál napja (jun. 29.) 21. Sárlos Boldogasszony napja (jul. 2.) 22. Mária Magdaléna napja (jul. 22.) 23. Jakab apostol napja (jul. 25.) 24. Urszineváltozása (aug. 6.) 25. Lőrincz napja (aug. 10.) 26. Nagy Boldogasszony napja (aug. 15.) 27. Szent István király napja (aug. 20.) 28. Bertalan napja (aug. 24.) 29. Kisasszony napja (szept. 8.) 30. Kereszt felemelése (szept. 14.) 31. Szent Mihály napja (szept. 20.) 32. Máté evangélista napja (szept. 21.) 33. Simon Judás napja (okt. 28.) 34. Mindszente napja (nov. 1.) 35. Imre herceg napja (nov. 5.) 36. Márton püspök napja (nov. 11.) 37. Erzsébet napja (nov. 19.) 38. Katalin napja (nov. 25.) 39. András napja (nov. 30.) 40. Boldogasszony fogantatása napja (decz. 8.) 41. Tamás napja (decz. 21.) 42. Karácsony napja (decz. 25.) 43. István vért. napja (decz. 26.) 44. Szent János evang. napja (decz. 27.) 45. Aprószentek napja (decz. 28.) 46. Azonkívül minden parókia tartozik megünnepelni a maga pátronusa és templom szentelése napját. — Hogy aztán az akkor még tisztán kalvinistáktól lakott Debreczen milyen lelkiismerettel és milyen buzgalommal ünnepelte meg ezt az egymást érő sok katolikus ünnepet, könnyű elképzelni.

Az egészség és gazdagság titka.

Ne gyötrődj és ne agságoskodj.

Keress a békét és őrizd.

Légy jókedvű. A derült szív hosszúéletű.

Dolgozzál, de ne dolgozd agyon magadat.

Sohase essél kétségbe.

A vesztett remény halálos nyavalya.

Ne használj el több erőt mint a mennyit gyűjtöttél.

Ne siess. A szeles épp úgy elkésik, mint a lusta.

Aludjál és pihenj eleget.

Az álom az anyatermészet áldása.

Kerüld a haragot és felindulást.

Pillanatnyi felfolobbanás végzetessé válhatik.

Ne egyél sokat. Ne koplalj. Tarts józan mértéket.

Friss legyen a levegőd, éjjel úgy mint nappal.

Csak egészséges gondolataid legyenek. A milyen a gondolat, olyan az ember.

már r
tette,
járól.
gazdál
a szo

kerék
ugyar
vét. l

szélés
Kapha
Práter

TÁRCA.

Máriához.

A szent, magasztos ünnep alkonyán
Letérdelünk előtted, Mária
Szent hálaéneket zeng ajkain
Szép országodnak minden hű fia.

Szent hálaének árja száll fe'éd,
Tisztán, miként a tömjén illata.
Hogy annyi századévnék vésziben
Oltalmadban volt e magyar haza.

Magunkban álltunk, mint nagy tengeren
A kis csónak, melyet vihar dobál,
De ránk terjesztve védő karjaid
Megálltunk mégis, mint a sziklavár.

Mert áttekintve annyi századot,
És látva a veszélyek ezreit,
Remegve kérdezem, mi lesz velünk,
Ha védő jobbod minket nem segít?

Lehullunk sorban, mint rezgő kalász
Éiesre fent pengő aczél előtt
S megosztják azt a martalócz hadak,
Mit szerzett nekünk sok dicső előd.

Fogadd tehát a hála énekét,
Fogadd el azt óh drága Szüz Anyánk,
Amíg csak egy magyar szív is dobog,
Tisztelni fog téged magyar hazánk.

S az új, titkos jövőnek hajnalán
Elzengünk még egy esdő éneket:
„Hű karjaiddal a jövőben is
Óh védjed, óvjad s áldd e nemzetet!”

Zalai Tihamér

Vak a kiállításon.*

(Milléniumi emlék.)

Debreczeni Kis András bácsi husz esztendeje vak már mind a két szemére. Mióta a szemvilágát elvesztette, kétszer se mozdult ki Nagypéterfia-utczai portájáról. Van egy diákiskolákat járt fia, Mihály, az viszi a gazdálkodást, az jár ki a tanyára; felesége meg Juli a szolgáló vezetik otthon a háztartást.

András bácsinak nincs egyéb dolga, mint hogy kerekesszékében kiül a tornácra s pipázik. Nem látja ugyan a füstjét, de érzi a szagát, megcsipi a lé a nyelvét. Ez neki elég élvezet. Mikor déltájban hallja, hogy

* Mutatvány Zempléni Árpádnak „Kis emberek” cz. elbeszélés kötetéből. Ára, a 133 lapra terjedő könyvnek csak 1 korona. Kapható a Szent Gellért kath. műintézetnél. (Budapest, VIII. Práter-utca 44. szám.)

jönnek a gyerekek az iskolából, bekurjantja valamelyiket s elolvastatja vele magának az ujságot.

Mikor az ujságot is tudja már, a pipa se esik jól, az ebéd sincs még készen, sétákat rendez a tornáczon. Eltolja magát a kerekesszékében a kaputól a kamráig, a mi husz lépésnyi út: akkor kikél a székéből, megfordítja, tapogatózva visszaül belé, s megint visszagurítja a kis kapuig. Ez nagyon testedző multság. Kár, hogy anyjok haragszik érte, mert a két kerék mind felvágja a tornác szépen kítapasztott, sárga agyaggal beeresztett földjét, sőt néha még a meszet is lesurolja a falról.

— Eredj ki sétálni a Nagy-Erdőre — zörög ilyenkor anyjok.

— Megyek én csak gyere, vezess!

— Érek is én rá arra.

— Hát akkor érij rá a tornácztapasztásra.

András bácsi idylli esendes vidámságát nagyon felzavarta legutóbb a millénium. Alig várta naponként az ujságot s uram bocsá, kenyérdagasztás mellől is előkiabálja az anyjukot, olvassa el neki, mi történt Budapesten? Királyi beszédek, herezegek, nagy urak, idegen nácziók járása-kelese a kiállításon. Hunyadi Mátyás könyvei, a szent királyok kincsei, ezer esztendőök esodái ott vannak egyhalomba, remekszép palotákban. Messze, idegen országokból hazahozott drágaságok, százezreket érő fegyverek, ékszerek összegyűjtve, amiket Európá-hirű magyar vitézek és királyok viseltek valaha. Aztán ott vannak a drága kincsnél drágább hazai iparcikkok, gépek, amik mutatják, hogy Magyarország nemesak volt, hanem van is, lesz is, ha Isten megengedi, új ezer esztendeig. Ott van az a sok könyv, a mit magyar ember irt, ott van az arczképe annak a szegény jó Csokonainak is, a ki éhen-szomjan poétázott Debreczennek bánatban, örömben s magyar mert lenni a képzelgő filhellének gyerekseregében.

— Hej anyjuk, csak egy napra jönne meg a szemem világa, hogy azt a sok dicsőséget, sok drágaságot megnézhetném. Aztán örömet halnék meg.

— Ne epeszd magad ilyesmiért, édes öregem. Majd megtudjuk az ujságból, elmondják, a kik látták.

— Mégsem olyan az, mintha maga nézi meg az ember. Jó is nektek, akik láttok.

Azon az éjszakán nem tudott aludni az öreg. Mikor hajnal felé hallotta, hogy fia, Mihály felebredt, elkezdett sóhajtozni.

— Mi baja, édes apám!

— Mi bajom? nem látok. Nem elég az?

— Látunk mi helyette, édes apám.

— Éppen azt akarom mondani, fiam.

— Mit?

— Vigyél fel engem Budapestre. Megnézzük a kiállítást.

— Ott se lát abból édes apám többet, mint a mit az ujságból itthon olvasunk.

— Majd latsz te fiam, és megmondod mindenütt mi van. Legalább ott jártam én is.

— De kinevetik édes apámat, hogy vak léteré elment kiállításra nézni.

— Nem bánom én. Bolond ember neveti a más baját. Tellik még tán egy tinó ára erre is?

Addig makacszkodott az öreg András bácsi, míg fia, felesége belé nem egyeztek az utazásba. Szépen megmosdatták, megborotválták. Ráadták az új fekete magyar ruháját, széles karimájú kerék debreczeni kalapot nyomtak a fejébe, új kordovány esztiát húztak a lábára. Násznagnak elmegetett volna, úgy rendbe szedték a nagy utra. Mihály is kiöltözött magyarosan, de egy cifra tulipános szürt is a nyakába akasztott, jó lesz az az öregnek, ha hideg találma lenni.

Feljöttek a kiállításba.

Miska kézen fogva vezette az apját a homokos utakon. Néhol észrevették, hogy vak az öreg s derekasan megéljenztek. Meg is érdemelte. Micsoda forró, tiszta magyar szive lehet annak, a kit semmi testi akadály vissza nem tarthatott attól, hogy őseinek kincseit sorra járja, az örvendőkkal egy levegőt szivjon, s csak a szóból, a zugásból, a szeretetnek, tiszteletnek egy-egy éljenzavából tudta meg, hogy most körülte az ezeréves Magyarország ünnepe.

Mire a történelmi csarnokhoz értek, egész tömeg nyomult a két civis után, bámulva, lelkesedve a szokatlan látogatón. Vak a kiállításon! aki a fia szemével lát, meg talán a saját, egyszerű, becsületes magyar szívével.

— Ez itt Vajda-Hunyad vára, édes apám.

— Láttam, fiam, honvédkoromban. Menjünk be. Sok szép minden van itt, ugy-e?

— Gyönyörű Hunyady-kincsek. Ez itt Hunyady János kardja, a melylyel Nándorfehérvárát felszabadította.

— Szép kard, szent kard, — s megtapogatta az öreg.

— Ez meg Kapisztrán János keresztesbotja.

— Hol van? hol van? — és kapkodott utána a kezével. Az ör könybe lábadt szemmel fordult félre.

— Mutasd! Kálvinista vagyok, de azt a keresztet megcsókolom, — s ráczuppantott a kopott érczre.

Mihálynak könybe lábadt a szeme. Megcsókolta ő is. Megcsókolta mindenki, a ki ott állt. A lelkesedés ragadós betegség.

Akármerre fordultak, akármit néztek, a tömeg mindenütt kitért nekik. Éljenzés, kérdezősködés, suttogás kísérte őket lépten-nyomon. Olyan becsületet váltott a jó öreg, alig bírta hordozni, rogyadozott alatta.

Akik láttuk, mindnyájan éreztük, hogy az a sokat emlegetett láthatatlan „magyar géniusz” közöttünk szálldogál és mint a villámfolyam, játszik idegeinkben.

Éljen a katolikus néppárt, éljen a 29 pont!!!

Éljen az önálló vámterület!

Éljen az általános, közvetlen és titkos szavazati jog.

Éljen a 30 hold adómentessége!

Istennel igazságért, szabadságért és jogért!

A király születésnapja. Magyarországnak bizonyára alig van városa, amely nem ünnepelt augusztus 17-én, ősz királyunk születése hetvenedik évfordulójának előestéjén, de bizonyos, hogy sehol az ünnepség nem volt oly fényes és lelkes, mint Budapesten. A főváros estétől késő éjszakáig páratlan fényben úszott, s alig volt ház, melyet ki nem világítottak volna. Fényes és lelkes ünnepek voltak Budapesten kívül Magyarország majd minden városában, de különösen kitétek magukért Szeged, Debreczen, Nagyvárad, Arad, Miskolc, Kassa, Veszprém, Győr, Pécs, Kecskemét, Szabadka, Pozsony, Komárom stb. Budapesten a felbogozott épületek közül a miniszterelnöki palota, a József főhercegi palota, a Nemzeti Színház és a központi városháza tűnt ki. Az első három épület hatalmas ivlámpákkal kivilágították, az utóbbin apró színes villamos lámpák ragyogtak. Szépen kivilágították a keleti és nyugati pályaudvarok indóházát, a belvárosi katolikus plebánia-templomot, a dunaparti görög templomot, a Nemzeti, Országos és Lipótvárosi Kaszinót, Pestvármegye házáat, a Nemzeti Múzeumot, az Akadémiait, a Képviselőházat, az Operát, a Népszínházat és Vígyszínházat. A Dunán kivilágított hajók síkoltak fel, s alá, zúgott, harsogott a katonazene, a képet pedig kiegészítette az a páratlanul szép tűzijáték, amelylyel a citadellából gyönyörködtették a közönséget. Több mint tízezer rakétát bocsátottak fel. Éjjel a Gellérthegyen, a közelfekvő budai hegyeken a Ferencz József-téren és a koronázó-domb helyén örömtüzeket gyújtottak. A pesti Vigadó tetejéről villamos reflektorok szórtak fényt. A főbb tereken és utcákon a lámpa felső részét lecsavarták és a lámpaszlopból kiömlő gáz égett magas lánggal. Sok helyütt a gázlámpákra színes üvegburákat is helyeztek. A Duna mindkét partján lámpások és transzparentes gázlámpák égtek. A lipótvárosi bazilikának kupolája messze ragyogott a rajta meggyújtott száz meg száz villamos-lámpától. Este 9 órakor katonazenekarok vonultak ki. Vidám zenével végig járták az összes nagyobb utcákat és az ő nyomukban lassan elszéledt az ünneplő közönség. Másnap 18-án hivatalos istentisztelet volt a budavári koronázó Mátyás-templomban, a melyet Császká György kalocsai érsek pontifikált fényes papi segédlettel. Az istentiszteleten résztvett számos előkelő egyházi és világi férfi, a főváros hatósága, a budapesti helyőrség főbb tisztjei, néhány konzul és számos képviselő. Nagy katonai parádé is volt a vérmézőn. Három katonai zenekar, három gyalogezred, két lovasezred, egy tüzérezred, egy műszaki zászlóalj, egy szekerészezred, egy egészségügyi különítmény, a honvéd- és közőshadseregbeli kadétok stb. vett részt a felvonulásban. Fényes látvány volt, a mint a parádésan felöltöztetett, csillogó katonaság szép rendben fel volt állítva. Fél kilenczkor jött Lobkovitz herczeg hadtestparancsnok s megkezdődött a szemle. Szemle után tábori mise volt, mely alatt a 44. számú gyalogezred egyházi dalokat adott elő. Az egész országban megünnepelték jó királyunk 70-ik születésnapját, mindenütt a magyar nép igazi, lelkes részvétele mellett.

Összeesküvés az uralkodók ellen. Egy Luigi Alfieri nevű, ankonai származású ember, a patersoni anarkista klub volt tagja levelet intézett egy newyorki laphoz, amelyben

leleplezéseket közzé adta. Alfieri kijelenti, hogy a klub fél az anarkisták klubból, a soni anarkista klub meggyilkolását hársorsot húztak. Brudik Mac Kinley, császár, az ötödik nap nevét húzta ki. E ságokat végrehajtó örült gonoszlevél a mai kor gyermekgyilkolásában.

Milán király

pesten tartózkodó óhaja szerint cs. fésztelenül mulat hazigárdájának vonatkozásról. A törődött akkor, n társaságában, minincs. Szivesen f. got Zichy Jenő g esett a feje lágy se utódokat nem pesten.

A török-b

török-bálinti ple kapott ballábánal volítani. Az oper kerrel, mert a ba dr. egy más főor mellett kénytelen immár 70 éves 2 egy szisszenés n nak egészségeért nosa, ki annyit szívből kívánjuk marabb javuljon között.

A Margit

vasárnap 19-én a retében, amelyen kormány, élén S. tott diszátorban és hálája fejézté rendelkezésére a főherczeg, kije város minden lett volna a főváros pesten nevelked korát. Beszédét e hidon, de le közreműködtek ki mindenkor h magyar kormány meg a hivatalból

A Szent

és magasztos en és a háromszintű szítették ki egy és ezernyi nép,

leplezéseket közöl a pateroni anarkista összeesküvésről. Alfieri kijelenti, hogy nem fedezi fel tartózkodási helyét, mert fél az anarkisták bosszujától. Azután elmondja, hogy a pateroni anarkista klub ez évi május elsején több európai államfő meggyilkolását határozta el. Miután a határozatot meghozták, sorsot húztak. Bresci Umberto király nevét húzta ki, a második Mac Kinley, a harmadik Miklós császár, a negyedik Vilmos császár, az ötödik Ferencz József, a hatodik pedig Loubet nevét húzta ki. Ebben a sorrendben kellett volna a gyilkosságokat végrehajtani. Előzetünk rá készülve, hogy ezek az örült gonosztevők ma holnap ismét hallatnak magukról. Ezek a mai kor gyermekei. Dicsőséget találnak az ártatlanok legyilkolásában.

Milán király a szerbek volt uralkodója, most Budapesten tartózkodik mint Zichy Jenő gróf vendége. Sajtóóhaja szerint csak mint magánember tartózkodik itt, hogy fesztelenül mulathasson, a mihez Milán eléggé ért. Nagyuri házigazdájának van pénze elég, így hát nem is lesz panasza unatkozásról. A szerbekkel ép oly kevéssé törődik ma, mint törődött akkor, mikor király volt. Jobban érzi ő magát Zichy társaságában, mint a szerb trónon. Itt van pénz, ott meg nincs. Szívesen felcserélné Milán az exkirályi címet és rangot Zichy Jenő gróf vagyonával, csak hogy Zichy Jenő sem esett a feje lágyára. Tudja ő is, hogy pénz nélkül se ösöket, se utódokat nem lehet keresni sem Ázsiában, sem — Budapesten.

A török-bálinti plebánus betegsége. Zimándi Ignác török-bálinti plebánus súlyosan megbetegedett. Csontszét kapott ballábának egyik ujjába, amiért is ezt el kellett távolítani. Az operáció, úgy látszik, nem járt az óhajtott sikerrel, mert a baj tovább terjedvén, tegnapelőtt Haberern dr. egy más főorvosi és a török-bálinti orvos segédkezése mellett kénytelen volt a lábat a térden alulig levágni. Az immár 70 éves Zimándy a fájdalmas operációt egy jajszó, egy szisszenés nélkül állotta ki. Hívei naponkint imádkoznak egészségeért, mert nem volt eddig községüknek plebánosa, ki annyit tett volna értük, mint Zimándy. Mi is szívből kívánjuk az agg plebánusnak, hogy állapotja mihamarabb javuljon és még sok esztendő tölthessen hívei között.

A Margit-sziget hidja. A Margit-sziget új hidját vasárnap 19-én adták át a forgalomnak szép ünnepség kíséretében, amelyen ott volt József főherceg családjával és a kormány, élén Széll Kálmán miniszterelnökkel. A hidon állított dízsátorban üdvözölte Hegedüs miniszter a főherceget és hálája fejezte ki, hogy a gyönyörű szigetet a közönség rendelkezésére bocsátotta. Szép magyar beszéddel válaszolt a főherceg, kijelentvén, hogy őszinte ragaszkodás fűzi őt a város minden egyes polgárához és leghálátlanabb ember lett volna a fővároshoz ha ide nem adja a szigetet. hiszen Budapesten nevelkedett, itt töltötte boldog gyermekévét és ifjú korát. Beszédét ezzel fejezte be: Az Ur Isten áldása leszen e hidon, de legyen mindazokon is, akik létrehozásában közreműködtek és mindenekfelett a magyar kormányon, a ki mindenkor hazánk javát mozditja elő. Isten éltesse a magyar kormányt. A beszéde végén pedig lakomára hívta meg a hivatalból jelenlevő urakat.

A Szent Jobb ünnepe. Elmúltak az áhitat napjai és magasztos emléket hagytak vissza a szívekben. A kereszt és a háromszínű lobogó gyönyörű összhangzatossággal egészítették ki egymást az ünnepnapok alatt és az az ezernyi és ezernyi nép, aki ünnepi ruhában tolongott a fővárosban

bizonyította, hogy Magyarország népe még eléggé keresztény és hazafias. Szent István napjára 32 ezer vidéki ember jött fel a fővárosba, hogy egy pillantást vessen a Szent Jobbra, melyet a szokottnál is fényesebb ceremóniával hordoztak az idén. Az ünnepen József főherceg képviselte a királyt s élen számos főpappal és a kormányval megjelent az ország társadalmának teljes képvisellete. Vasárnap szentelték fel a fényesen átalakított kápolnát, a királyi palotában. Szent Zsigmond kápolna volt a neve, tegnap óta Szent István kápolnájának hívják. Itt őrzik a Szent Jobbot. Országos ünnepséggel szentelték fel a Szent István kápolnát, három püspök czelebrált: Bende Imre, Hettyey Sámuel és Boltzár József.

Grófné az oroszlan-ketreczben. Madridban a Teatrocire de Colon-ban mostanában titokzatos asszony mutatja be állatszélidítő művészetét. Az asszony X. grófnőként szerepel a tárgyison. Az állítólagos grófnő négy oroszlan ketrecébe szokott bemenni és az állatokkal mindenféle mutatványt végez. Mikor föllép mindig álatcz van rajta, hogy a madridi előkelő társaság tagjai rája ne ismerjenek. A titokzatos asszony a minapában pórul járt. Az egyik oroszlan már rosszul viselte magát az előadás kezdete előtt, de az asszony mégis bement a ketreczbe. Növendékeit kétszer-háromszor meg kellett korbácsolnia, mert nem engedelmessékedtek. Mikor két oroszlant, mely a ketrecz zugában dula-kodni kezdett, szét akart választani, az egyik bestia hirtelen beleharapott a bal karjába és szétmarcangolta azt. A grófnő fájdalmában fölsikoltott és a nézőket borzasztó rémület fogta el. Az állatszélidítő asszonynak sikerült csodálatra méltó hidegvérrel folytonos veszély közt, kijutnia a ketreczből: künn azonban a vérveszteségtől kimerülten összerogyott. A sebesültet a közönség néhány tagja a közeli kórházba vitte, a hol addig maradt, a míg rettenetes sebeit bekötötték: álarczát azonban nem engedte levéttetni még a kórházban sem.

Zarándoklat Velenczébe, szent Gellért szülőföldjére és ereklyéihez. Indul szeptember 22-én délután Budapestről a keleti pályaudvarról, Velenczébe érkezik 23-án este 6 körül. Utirány: Fiume, Szent Péter-Udine. Ünnepségek Velenczében szeptember 25-dikén. Két napi tartózkodással Velenczében az összes költség, vagyis ut, a vasut állomástól Velenczébe be és onnan ki gondola, uti vezető, Velenczében lakás és teljes ellátás, borraivaló: I. osztály 55 forint, II. osztály 42 forint, III. osztály 32 forint. Három napi tartózkodással Velenczében I. osztály 63 forint, II. osztály 47 forint, III. osztály 37 forint. Négy napi tartózkodással Velenczében I. osztály 70 forint, II. osztály 52 forint, III. osztály 42 forint. Ezek az árak igen csekélyek. Például magános I-ső osztályu utasnak maga az uti jegy többé jön, mint e zarándoklatnál az ut, a városba be és onnan kiszállítás, uti vezető, Velenczében két napon át lakás és teljes ellátás borraivalóval. Ehhez járul, hogy a Fiumén Szent-Péteren át vezető utat közönségesen csak megszakításokkal lehet megtenni, míg a zarándokok közvetlen gyorsvonalat kapnak. A vállalkozó Cook-cégnek jó előre tudnia kell, hány utasra számíthat s nevezetesen lesz-e annyi utas, amennyi a külön vonatot lehetővé teszi. Nem jó szokás az, hogy ily társas utazásoknál mindenki halogatja s az utolsó időre hagyja a jelentkezést: ezzel a vállalkozót és a rendező bizottságot nagy zavarok, magokat pedig annak a veszedelemnek teszik ki, hogy el nem fogadhatók. Tehát minél előbb tessék jelentkezni Kiss János dr. egyetemi tanárnál Budapesten

Rottenbiller-utca 5a. vagy Wittenberger Antal püspöki titkárral Temesvárott. A jelentkezés alkalmával az I. osztályos küldjön 20 forintot, a II. osztályos 15 forintot, a III. osztályos 10 forintot, a többi költség a jegy váltásakor fizetendő.

Milyen a zsidó. Galicziából jött Magyarországra férj és feleség s már öt hete utaztak az országban, megörvendeztetve hitsorsaikat, akiknél adományokat gyűjtöttek. Voltaképpen hárman valának ők, a tizenhárom éves fiukkal egyetemben, de mindig kettőre apadt a számuk, amikor a vasuton kellett utazniok. De azért a faluban, ahová megérkeztek, már velük volt a fiuk is. Hogy miképp tűnt el és került elő a fiu minduntalan, talán örök rejtély marad, ha most Bihar megyében ki nem derül. A házaspár ugyanis Élesden beszállott egy harmadosztályú kocsiba. A vonat zakatolva robogott tova, mikor egyszerre a kupében ülők fület valami gyanus nyöszörgés ütötte meg. Az utasok keresték, honnan jó a hang, de nem tudták felfedezni. Míg egyszer csak kisérteties nyögő panasz hallatszott: „Jaj! Megfulladok!” A kupé népe ssége rémülten nézett össze, azután rájöttek, hogy a galicziai házaspár feje fölött levő zsák nyöszörög és vonaglik. Előhívták a kalauzt, akinek parancsára a különös podgyász tulajdonosa kioldotta a zsák száját. S íme: a durva darócból egy halálra csigázott gyermeket hámoztak ki, aki lelkendezve könyörgött egy kis vizért. A szegény fiu sirva beszélt el, hogy apja már öt hete utaztatja így zsákjában, ami alatt a pokol kínjait szenvedte át. A vonatvezető a házaspárt leszállította a cécézeki állomáson, de mire esendőrt kerítettek, szépen kerekét oldottak. Mint-hogy pedig a fiut nem vihették magukkal a zsákban, ott-hagyták az állomáson.

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

A burok ismét győztek. Az elbizakodott, lelketlen angolok hónapok óta híresztelik, hogy a burokat már teljesen legyőzték s most kiséül, hogy még nagyon messze vannak a burok leverésétől. E hó 18-án De Wett bur tábornok Commandeneck elé ért, melyet Baden-Powell angol tábornok tartott megszállva. A burok harciba álltak az angolokkal s erős küzdelem után bevették a várost, elfogtak 1000 angolt és zsákmanyl ejtettek hét ágyut. Vajjon milyen arczot vágta e hírhez Londonban? Reméljük, a jó Isten megkönyörül a szegény búrokon, kik hazájukat remengedik elrabolni az éllhetetlen angoloktól, és győzelemre segíti őket.

A hasonszörűek nem hagyják egymást. Bressi, az olasz király gyilkosa most börtönben ül s várja ügyének tárgyalását, mely nemsokára lesz. Eddig azonban nem tudott magának védőt találni, mert az összes római ügyvédek nem vállalták el a gonosztevő védelmét. Végre találkozott egy: Turati, szocialista képviselő. Ez fogja hát védeni a gazembert. Rokonzése mint szocialistát rábirta, hogy az anarchistát védelmezze. Tudtuk eddig is, hogy hasonszörűek; akár szocialista, akár anarchista, egyik sem jobb a Deakné vásznánál.

A khinai háboru. Most már édes olvasóim, bátran így ezimezhethjük a khinaiakról szóló tudósításunkat. Mert

háboru van ám ott, véres, pusztító háboru. A szövetséges hadsereg Peking elé érkezett s véres harc után evette a várost. Igen ám, de a város szörnyü nagy és belül is külön részekre van választva s falakkal körülvéve. A közepén van a császárváros, a hol a császárné lakik. Most ezen városrészeket bombázzák a hatalmak, mert a khinaiak keményen ellentállanak. Kegyetlen gyilkolás megy ott végbe a civilizáció czégére alatt. A követeket, a kik hónapokig ostrom alatt voltak, felszabadították, nem hiányzik közülök, csak a német köve. Ketteler báró, a kit még az ostrom előtt öltek meg a khinaiak az utcán. Most persze Khina is ellenszegül s így erős háborura van kilátás. Igaz, hogy a khinaiaknak nincs jól szervezett katonaságuk, de nagyon sokan vannak s a terület, melyet el kell foglalni, óriási. Ha csak valami ügyes békét nem kötnek hamarosan, a háboru sokáig eltarthat. Peking város fele jelenleg, mikor e sorokat írjuk, lángban áll. A khinai császárnének nem sikerült elmenekülni. A beiső városrészhben be van kerítve s a hatalmak fogva tartják. Ez a vérszomjas asszony volt az egész háboru főelődözöje.

Közgazdaság.

A szarvasmarhatenyésztés hanyatlásának legfőbb oka.

Telen át a gazdai teendők egyik legfontosabbikát okvetlenül az állatok gondozása és takarmányozása képezi, midőn tehát ezuttal a gazdák figyelmét a szarvasmarhatenyésztés hanyatlásának főokára fölhívjuk, ezzel azt hisszük a gazdaság körébe vágó legfontosabb tárgyat érintjük.

Szerintünk s a legjobb gazdák szerint is, a szarvasmarhatenyésztés hanyatlásának legfőbb oka, hogy úgy az ígás, mint a tenyész- és növendék marha is túlnyomólag, sőt csaknem kizárólag szalmán teleltetnek.

Nem azt akarjuk mi ezzel mondani, hogy a gazda a gazdaságban termelt szalmából is, mint takarmányt ne igyekezzék értékesíteni, — hanem a szarvasmarhatenyésztés emelésének érdekében azt igenis óhajtjuk, hogy se az ígásállatok, se a tenyész, se a növendékmarha ne csak szalmán legyenek teleltetve, — továbbá, hogy a szalmafélék közül lehetőleg csak a tavasziak kerüljenek takarmányozásra, az őszi szalmáját pedig használjuk alomnak, aminek az tulajdonképpen való, s amennyiben egy bizonyos részt az őszi szalmájából is kénytelen a gazda egy vagy más esetben takarmányul fölhasználni, az mindig szecskává vágva, megfülesztve s répa, burgonya, vagy takarmánytökkel, vagy moslékkal keverve kerüljön etetésre, mert csakis ily alakban t. i. a fülesztés által feloldva, képes az állat gyomra abból a benne található táprészeket kellőleg elsajátítani, vagy adjon a gazda feltakarmányozott őszi szalma megfelelő feljavítására egy bizonyos mennyiségű árpa, zab, rozs vagy kukoricadarát is állatainak. Ajánljuk pedig ezt azért, mert a jelenleg még elterjedve levő, túlnyomóan szalmán teleltetésnek szomorú

eredménye az, hogy az igásállatok a rossz tartás miatt igen elerőtlenedve kerülnek az igába s tavasszal elkésnek a munkában. A tenyészállatok saját fenntartásukra is alig kapván elegendő takarmányt, elesenevészedett nemzedékeket hoznak a világra, melyből azután a legjobb tartással is alig lehet valamit nevelni, s a növendékmárha oly rosszul s lassan fejlődik, hogy benne, a fajra is alig lehet ráismerni, s még négy éves korában sincs annyira kifejlődve, hogy kár nélkül lehetne az igába fogni, vagyis kellőleg elbírná az igát.

A helyes, az okszerű gazdálkodás elveivel igenis, mi is összeférhetőnek tartjuk azt, hogy a téli hónapok alatt az igás állatok azon adagjából, melyet teljes munka idején kapnak, egy bizonyos rész levonassék, mert a teljes munkaszünet, vagy aránylag csak felényire hármadára apadt munka mellett nincs annyi takarmányra szüksége az állatnak, s ekkor elég, ha csupán fenntartó takarmányt kapnak és a takarmány erőtermelő része elvonatik tőlük, ámde ennek csak ott van helye, ahol munka idején jól szokták tartani az igás állatot, amivel nálunk még igen kevés gazdaságban találkozunk, és nem ott is, ahol mint még nálunk, a legtöbb gazdaságban a munkaidény alatt is, alig kapnak az igás állatok annyit, mint amennyire azoknak még a munkaszünet alatt is szükségük van.

Hogy az igás állatok rossz tartása határozottan káros a gazdára nézve, az abból látszik, hogy először a rosszul tartott igás sem erővel, se kitartással nem bírnak a munkában, sokkal kevesebbet képesek dolgozni, mint amelyek jó tartással folyvást teljes erőben vannak; — másodsor, nehezebb munkánál négyet kell befogni belőlük ott, ahol a jó tartottakból kettő is elég, és így, ha a gazda mégis idejekorán akarja a munkát végezni, sokkal több fogatot kell tartania, amint egyéb esetekben; harmadsor, az ily rosszul tartott, kiéhezett elesigázott, igás állatok három-négy évvel is előbb mustra alá kerülnek s az eladásnál igen rosszul fizetik meg az ilyen állatok árát.

Ha tehát számításba veszi a gazda, hogy a jobban tartott igás állatokkal mennyivel több munkát lehet végezni, hogy azok tovább munkaképesek maradnak s hogy eladás esetén mennyivel többet kap értük, továbbá, hogy a jól tartott jó erőben levő állatokat minden időben s azonnal lehet értékesíteni: lehetetlen, hogy be ne lássa, hogy bizony az igás állatok rossz tartása a helyes, az okszerű gazdálkodás elveivel sehogyse fér össze.

Éppen így áll a dolog a tenyész- és a növendék állatok rossz tartásával is. Bármily szép tehén bármily szép bikával is volt párosítva, ha az még a saját fenntartására is alig elég eleséget kap, bizony csak elesenevészedett borjut fog az a világra hozni, amelyből aztán vagy semmi áron, még a legjobb takarmányozás mellett se válik többé valamirevaló állat, vagy kétszer annyi bajba, vesződségbe kerül, míg valamit nevelünk belőlük. S hogy a növendékmárha rossz tartás mellett milyen lassan s mily esenevészsre növekszik és hogy ily

esenevészsre növe tinókon, üszökön még alantabb áron is mily nehéz tudni, azt hisszük, hogy ezt sokkal többen tudják, semhogy azt bővebben kellene bizonyítani.

Nem helyeselhető továbbá főleg a kisebb birtokon megszokott koplaltató marhatartási, marhanevelési mód se. Véleményünk szerint van egy közepet, amely elég széles arra, hogy azon gazdasági viszonyainkhoz képest elhelyezkedhessünk. Ha már most még hozzávésszük mindezekhez azt is, hogy az ily rosszul tartott állatok után mily rossz és kevés trágya kerül s hogy ennélfogva azon gazda, aki állatait rosszul, vagyis tulnyomólag szalmán teleteti, ezzel birtoka javulásának még reményétől is megfoszsa magát: azt hisszük, hogy minden gazda indokoltan találja a ma figyelmeztetésünket, hogy minden áron igyekezni kell az állatokat jobb és jobb takarmánnyal eltartani.

Igaz, hogy a növendékmárha tartásnál is tapasztalati tény, hogy azokat a második és harmadik évben minden kár nélkül lehet némileg gyengébben tartani, mint azokat az első évben tartottak; ámde erre nézve is újból csak azt kell ismételnünk, amit már fentebb az igás állatok tartásánál említettünk, hogy ennek csak ott van helye, ahol az első évben azok kiválóan gazdagon takarmányoztatnak, amit nálunk a legtöbb gazdaság növendékmárha tartásáról nehéz volna bebizonyítani.

A helyes, az okszerű gazdálkodás elvei tehát a növendékmárhának az eddig csaknem általánosan szokásban levő szalmán való teletetésnél jobb tartásbővebb takarmányozást követelnek, kivált az első évben, de különösen a későbbiekben.

A növendékállatoknak az első évben való gazdagabb takarmányozása azért is nagyobb figyelmet érdemel mert a tapasztalat azt mutatta, hogy ez a növendék állatok esotrendszerének kifejlesztésére különösen előnyös befolyással van, igavonásra szánt állatoknál tehát erre kiváló súlyt kell fektetni.

De előnyös befolyással bír az első évben való gazdagabb takarmányozás, az állatok emésztő szerveinek kifejlesztésére, vagyis más szavakkal: az első évben való gazdagabb takarmányozás képezi az állattenyésztésnél a fősúlyt, amelytől később az állat kifejlődése függ.

Jézus Krisztus isteni Megváltóink élete. A négy evangéliumból időrendben összeállította és magyarzó jegyzetekkel ellátta dr. Balits Antal székesegyházi kanonok. Ára csak 2 korona. Kit ne érdekelne az Úr Jézus Krisztusnak élettörténete, amelyet mindenki ismer ugyan, de rendszeresen és időrendben nagyon kevesen ismernek. Könyv. még

nem volt eddig a magyar irodalomban, mely édes Jézusunk életét ekkép tárgyalta volna. Balits ur könyvét ajánljuk a legmelegebben olvasóink figyelmébe. Kapható a Szent Gellért kath. műintézet könyvkereskedésében, Budapest, VIII., Práter-utca 44. sz.

Magyarország és a zsidóság. Irta *Petrássevich Géza*, a jeles katolikus hírlapíró ily című nagyszabású munkájának immár megjelent a második kiadása. Irodalmunkban valóban ritka jelenség, ha egy tudományos színvonalon álló műből rövid idő alatt új kiadást kell rendezni. Ez bizonyítja, hogy Petrássevich műve mily alaposan van megírva. És tény, hogy aki a zsidókérdéssel komolyan és behatóan akar megismerkedni, bele akar hatolni a zsidó nép jellemébe, ismerni akarja történetét, vallását és pszichikumát, egész lényegét, aki a maga elrettentő világában akarja megismerni a zsidóság befolyását Magyarországon közgazdasági, kulturális és társadalmi életére, az olvassa el e könyvet. A 215 oldalra terjedő, nyolczadrét alakú könyv ára füzve 3 korona. Megrendelhető a Szent Gellért katolikus műintézet könyvkereskedésében (Budapest, VIII., Práter-utca 44.)

Gyónási könyvecské. *Szent áldozási imák s néhány szent ének.* Elemi iskolai tanulók számára írta *Baumann Károly* hitoktató. Ezen hasznos kis füzetet, mely a Szt. Gellért kath. műintézet könyvkereskedésében kapható, ajánljuk a lelkészkedő papság, hitoktatók és szülők figyelmébe. Ára 20 fillér. Tömeges megrendelésnél árengedmény.

Való és mese. Irta: *Deszkás Miklós*. Igen jól és szépen megírt 8 elbeszélést tartalmazó könyv, melyek nagy része a vasuti-életből van merítve. Ára 1 korona. Kapható a Szent Gellért kath. műintézet könyvkereskedésében. (Budapest, VIII., Práter-utca 44.)

A hasbeszélő borbély.

Bemegy az inkei gazda úgy őszi időben Kanizsára egy-más mit venni télire. Kocsiját, melybe két szép 4 esztendőes csikó volt fogva, a „Sas“-vendéglőbe állította be, a csikókrai felügyelettel 12 éves fiát bízván meg, jómaga behallagott a városba, hol is betért egy borbélyhoz, hogy magát illően megborotváltassa. A véletlen azonban egy oly borbélyhoz vezette, ki igen nagy tréfacsináló és kitűnő hasbeszélő volt.

Leül gazduram a karszékbe nagy kényelmesen, a borbély meg fántosan beszappanozta, nem olyan durván mint az otthoni. Közbe a borbély kérdi tőle, hogy mi járóban van, mit csinál, gazduram meg hűségesen elbeszélte neki mindent, még azt is, hogy a csikók fennt vannak a „Sas“-kocsimába és Janesi fia vigyáz rájuk. Mkor ezt a borbély meghallotta, már készen volt a hunczutsággal. Fél arcát már megborotválta gazduramnak, amikor a borbély fére ment a borotvát fenni. Egyszer csak a következő hangokat hallja gazduram úgy jó messziről:

— Ides apám! gyűjjék kend, futnak a csikók!

Gazduramnak sem kellett több, felugrik a karszékéből és nem törődik azzal, hogy csak egyik oldalon van megborotválva, a másikon pedig szappanos, el kezd lélekszakadva futni a Sas-kocsma felé, a mi bizony egy jó fertálórai futás. Mikor a Sashoz ér, legnagyobb csudálkozással látja, hogy a csikók nyugodtan esznek, a Janesi gyerek meg a kocsin ül és szalonnázik. Gazduram csak nagysokára tért magához a csodálkozásból, a mikor is elővette az ostoronyelet és a Janesi gyereket jól elrakta, hogy minek tette őt lóvá. Persze gazduram nem is mert arra gondolni, hogy őt az a hunczut borbély csapta be. Csak jó idő múlva tudta meg a hunczut-ságot, hanem bujt is előle a borbély.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. István urnak Kis-Terenne. A posta és távirtdasegédtszti tanfolyamra már a négy polgári osztály elvégzése után léphet. A tanfolyam hat hónapig tart. Lehet belőle posta- és távirtdakezelő, posta- és távirtdasegédtszti és postatakarékpénztári segédtszti (évi fizetés 500-tól 700 frtig és 150—300 frtig terjedő lakpénz.) Akár 6 osztályt, akár 4-et végez, az mindegy, ennél több nem lehet. De ha leteszi az érettségi vizsgát és a posta- és távirtdai szakvizsgát, akkor akár főpostaigazgató is lehet. A másikk kérdésére pedig válaszunk: A zsidók nem imádkozzák a „Miatyánkot“. Van egy napi imádságuk, de az nem a „Miatyánk“. Önök összetévesztik azzal, hogy a „Miatyánk“ a föld minden nyelvére le van fordítva, de elmondani mindenhol s bármely nyelven csak a keresztények mondják el. — **T. János** ur Taspad. Mutatványszámot küldtünk, kérjük a lap terjesztését. — **M. S.** urnak Szt.-Miklós. Nem segíthetünk baján, az egész országnak nem küldhetjük a Magyar Néplapot teljes esztendőn keresztül ingyen csak azért, mert bár az előfizetők a *Magyar Néplapra* küldték az előfizetést, de egy név helyes miskulancia folytán önök, az önök szeretett lapjuk helyett egy nem az önök érdekét védő lapot kapnak. Tetszett volna visszakövetelni annak idején az előfizetési összeget, most már nem lehet rajta segíteni. Igéretét, hogy az előfizetése lejártával a *Magyar Néplapot* járhatja, köszönettel vesszük. Már sokan vannak ilyenek előjegyezve.

Iszákosság gyógyítható a már számos esetben fényes eredményt használt, a „Sas“ gyógyszerárban kőn orvosi rendelet szerint készült **Iszákosság** elleni zerrel. Igen sok elismerő levél. Az illetőnek tudta nélkül is beadható. Egy adag ára **2 frt 20 kr.**, egy kettős adag mely makacs bajnál szükséges, **4 frt 40 kr.**, az utóbbi összeg előlehes beküldése mellett, bérmentes szétküldés. Kapható **Sas-gyógyszertárban, Lugoson 19. sz.**

Vértes-féle Sósorszesz,
Minden házban szükséges.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: SCHÖDL GYULA.

SZENT GELLÉRT KATHOLIKUS MŰINTÉZET

KÖNYVKERESKEDÉSE

BUDAPEST, VIII., PRÁTER-UTCZA 44. SZ.

Megjelentek és kaphatók az alant felsorolt művek:

Vallásos művek.

- Balits** Antal dr., Jézus Krisztus, isten Megváltónk élete. Füzve 2.— kor.
- Bohnert** Marián, Assisi szent Ferencz élete. (1182—1226.) Füzve 4.— kor. Kötve 5.20 kor.
- Dosenbach** István S. J., Szűz Mária, az ifjúságnak mintaképe, vagy az ifjúságnak ártatlansága- és buzgalmáról. Fordította Lessenyei Ferencz. Füzve 20 kor.
- Dvoreczky** J. Krisztus keresztje és a vörös socialismus. 30 május sz. beszéd a társadalmi kérdéssről. Füzve 2.40 kor.
- Garrat** V., Loretto az új Názáret. Füzve 1.— kor. Kötve 1.60 kor.
- Hajdu** T. dr., Teremthette volna-e Isten a világot öröktől fogva? Füzve 1.40 kor.
- Lasserre** H., A lurdí Szent Szűz tisztelete május hónapban. Füzve .40 kor. Kötve 3.— kor.
- Meschler** S. J., Novena, azaz kilenc napi ájtatos ág a lourdesi Szent Szűz tiszteletére. Füzve 1.20 kor.
- Philothea** vagy utmutatás a vallásos életre. Szalézi szent Ferencz után rövid kivonatban átdolgozta Hongg Leo. Kötve 1.60 kor.
- Schneider** C. M., A század alkonyán. Elmélkedések a kath egyházzól és a tprsz dalomról. Fordította Adjutus Secundus. Füzve 4.— kor. Kötve .80 kor.
- Scotti**, Elmélkedési könyv papok számára. Fordította Adjutus Secundus. 4 kötet: Füzve 12.— kor. Kötve 14.40 kor.
- Spirago** F., Katholikus kat-kizmus felnőttek számára Fordította Adjutus Secundus. 4 kötet. Füzve 12.— kor.
- Vathy** J., Mária-esték. 52 Mária-leghenda Füzve 2.— kor.
-
- Köcsi **Mayer** Gy., Gyász-szertartás. Temetési kézikönyv. I. kötet: Temetési szertartások és gyász énekek. Kötve 2.50 kor. II. kötet: Halotti bucsuztatók. Kötve 3.— kor. A két kötet együtt 4.40 kor.
- Pogonyi** Bernát, Sekrestyések és harangozók vezérkönyve (Utmutatás a sekrestyések és harangozók teendőire) Füzve 1.— kor.
- Ének és imakönyv** a kath. tanuló ifjúság használatára. Kötve —.40 kor.
- Gyónási könyvecske.** (Szt. áldozási imák és néhány szt. ének.) Elemi iskolai tanulók számára összeállította Baumann K. Füzve —.20 kor
- Készület a szt gyónáshoz.** Felnőttek számára —.10 kor. Ugyanaz, bővitve, **német nyelven** —.20 kor. **tót nyelven** —.20 kor.
- Hock János** imakönyve. Diszes kiadás. Kötve 10 koronától 60 koronáig. Ugyanaz, egyszerű kiadás. Kötve 6 koronától 14 koronáig.
- Hock János.** Vigasztalások könyve. Vásznonkötésben 6.— kor. Diszkrétésben 10.— kor.
- Kiss** Arisztid, Leiki ibolyák. (Oktató imakönyv gyónók számára.) Füzve —.40 kor. Kötve —.60 kor.
- Lővárdy** Alajos, Ének- és imakönyv a magyar-német kath. tankötelesek és hívek számára. (Magyar és német nyelven.) Kötve —.60 kor.
- Szemenyei** Mihály, Szent József tisztelete. A szent család imakönyve. Reggeli, esti és szent mise imák. Kötve 1.40 kor.
- A Szent Mise** a világ legnagyobb kincse. Elmélkedési és imakönyv. Kötve 2.— kor.
- Tárkányi** B., Vezéresillag. Vásznonkötésben 4.— kor. Bőrkötésben 6.— kor. Bársonykötésben 16.— kor.
- Tárkányi** B., Leiki manna. Ének- és imakönyv. Kötve —.70 kor.
- Walser** J., Örök imádás, a legméltóságosabb oltáriszentség imakönyve. W. után Varga Mihály plébános. 2. kiadás. Vásznonkötésben 3.20 kor. Bőrkötésben 5.— kor. Finom —.6.— kor. Még finomabb kötésekben 8—9 kor.
- Néhai Nogáll János** v. nagyváradi fsz. püspök kiadványai:
- Kempis Tamás** négy könyve Krisztus követéséről. Kis alak. Vásznonkötésben 1.— kor. Ugyanaz, nagy negyedréti kiadás. Felvásznonkötésben 8.— kor. Egészvásznonkötésben 12.— kor. Vásznondiszkrétésben 16.— kor.
- Áldozatlángok.** Imádság és elmélkedés félek. Kötve 1.20 kor.
- Boldogasszony követése.** Kötve 2.40 kor.
- Csarnok** a keresztény hitélet ügyére. Kötve 3.— kor.
- Liguori szt Alfonz** vezérkönyve az oltáriszentség látogatásáról. Kötve 3.— kor.
- Liliomszálak.** Kötve 3.— kor.
- Szentek tudománya.** Kispapoknak és miséspapoknak. Kötve 3.— kor.
- Szeráf hangok szent Teréziától.** Kötve 2.40 kor.
- Az **Urangyala.** Elmélkedések. Kötve 3.— kor.
- Keresztény **Vezérczikkek.** Elmélkedések. Kötve 3.— kor.

Vegyes művek.

- Petrassevich** G., Magyarország és a zsidóság. Társadalmi tanulmány. Füzve 3.— kor.
- Verus** A sociális kérdés hajdan és most. Socialpolitikai mű. I. Kötet. Füzve 4.— kor. Kötve 5.— kor.
- A II és. kötet sajtó alatt van, megjelenése legközelebb várható. A teljes munka ára. Füzve 14.— kor. Kötve 17.— kor.
- Mayer** B., A spiritizmus keresztény kath. megvilágításban. Négy szabad előadás. Füzve 1.20 kor. Kötve 2.— kor.
- Ullatorne.** La Salette története. Fordította Varga Mihály. Füzve —.54 kor.
- Varga M.** A nagy világesapás 1.— kor.
-
- Deszkáss** M., Való és mese. 8 elbeszélés. Füzve 1.— kor.
- Egly** M., Verőfény. Tárcaák. Füzve 1.— kor.
- Kubinyi** Viktor, Maison-rouge. Elbeszélés. Szabadon francziából. Füzve 2.— kor. Kötve 3.— kor. Diszkrétésben 4.— kor.
- Mester** Károly, Tarka világ. Apró novellák. Füzve 1.— kor. Kötve 2.— kor.
- Nyizsnyay** Iván, Szélid elbeszélések. Füzve 3.— kor.
- Sziklay** János, A cserepesi kastély. Regény. Kötve 2.— kor.
- Zempléni** Árpád, Kis emberek. Elbeszélések. Kötve 1.— kor.

Minden, bárki által hirdetett könyvet az eredeti bolti áron szállítjuk.

Vidéki megrendelések csakis utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett eszközöltnék. Utóbbi esetben a postaköltséget mi fizetjük.

Készpénz-kölcson

birtokokra és házakra,

a valódi becsérték háromnegyed részéig, 11 helyre is, 20-30 év törlesztésre. Birtokos felmondhat bármikor, penzum fizet nem. Lebonyolítás 14 nap alatt. Konvertans belyegés illetékmentes. Semmi előleges költség. Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat, valamint kataszteri birtokiv-másolat.

Ingatlan- és lezálog-Forgalmi-Intézet.
Budapest, VI., Váci-körut 39.

TANONCZOK LAPJA

Szerkesztő: Emberger János. • Kiadó: Labuda Ferencz.

A tanoncifjuság egyedüli lapja, melynek egy iparos házában sem szabadna hiányozni. Előfizetési ára: egy évre 1 kor. 20 fill., félévre 60 fillér. A Tanoncok Lapja szerkesztőség és kiadóhivatala: Budapest, III., Serfőző-u. 3. Munkácsy-szármot készséggel küldi a kiadóhivatal.

Hirdetések

felvételnek a

MAGYAR NÉPLAP

kiadóhivatalában.

STOWASSER J.

es. és kir. hangszergyáros, a
es. kir. hadsereg és a magy.
kir. honvédség szállítója.

BUDAPEST, II. Lánchíd-utca 5. sz.

Harmonika-árjegyzék külön kérendő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hegedűk vonóval 3 forinttól 15 frtig. Mesterhegedűk vonóval 15 frtől 300 frtig. Gordonkák vonóval 10 frtől 150 frtig. Nagybőgők vonóval 20 frtől 100 forintig. Fuvolák 2 frtől 100 forintig. Szárny-kürtök 14 frtől 20 frtig. Czim-balmok 35 frtől 300 forintig. Ősi magyar tárogatók szabaldalmazva 20 frtől 60 frtig. Elpusztíthatatlan, kitűnő erős hangú harmonikák utolérhetetlen erős hanggal és tartósággal 3, 4, 5, 6, 8, 10 frtől 80 forintig. Templomi és más zenekarok részére.

fuvó és vonó hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett legjutányosabb árban szállítanak

A Sohr „Szent-Antal“ kaszagyár, mely a világ legelső kaszagyára

100 koronát fizet annak, a ki egy más gyarból egy Sohr „Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni.
200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 darab közül 5 rosszat tud előmutatni.

Megrendelési cím: Sohr József Somogy-Szill.

Hazánkban a kaszakereskedők nagy mérvben üzik a szédélgést. És mint a Szent-Antal jegvű kaszával, melynek jó híre bejárta az egész világot, és a mely a múlt évi londoni kiállításon is nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert, a szűcsöknek kisé a körmükre koppantottam, azt mindenféle firtanggal utánozzák és el akarják hitetni, hogy őcska portekájuk valódi „Szent-Antal“-kasza, azért mindenkit saját érdekében figyelmeztetek, hogy óvakodjon a hamis utánzatoktól, mert a Szent-Antal-kasza csak akkor valódi, ha rajta az ismert védjegy van, tábláján pedig az itt látható felirat.

Az egyedüli kasza, mely minden tulajdonosát varakozáson fölül kielégíti. A Szent-Antal kasza közkedveltséget főleg szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és csodálatra méltó élének köszön. Különösen azért felel meg közönségnek, mert a

Szent-Antal jegy kaszának erős orma és nyaka van és igen vékony pengéje. Nem kell minduntalan kovácskézre adni, mert egy rendes kaszámber kezéhez van igazítva.

Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a Szent-Antal kaszával nem jöhet elő, mert az ikalapálva és kiprobálva lesz a gazdaközönségnek atadva. A Szent-Antal kaszával csupan egys. eri kalapálással 10 napon át és egyszeri köszörütéssel 150—180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben kaszálni. Minden karabert jótállást vállalok és a meg nem felelőt egy új kaszáért kicserélem. De tapasztalatból tudjuk, hogy e közül sincs egy rossz.

A Szent-Antal kasza árai:

65	70	75	80	85	90	95	100 cm. hosszú
—,95	1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 forint.

5 drb megrendelésénél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 drbnál a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld.

Amergaui kaszakő a legmegfelelőbb a Szent-Antal kaszához. 1 db 25 kr. 10 db 2 frt. „Diadal“ ezüstacéll kalapáló készülék. Ühő és kalapács párban 85 kr.

Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.

